

ORA 20. TELEJURNAL

Mihai Goțiu

Carte la PLIC

TELEJURNAL
Mihai Goșiu

coordonator supliment: VAKULOVSKI Alexandru
autori: GOȘIU Mihai
concept grafic: GAMARȚ Andrei
imagini copertă: BENCZE Laszlo
corector: STĂNILĂ Moni
sigla KLU: PERJOVSCHI Dan
contact: a.vakulovski@gmail.com

editor: Asociația Oberliht
email: vladimir@oberliht.org.md
http://oberliht.com
adresa poștală: MD-2028, str. Gh. Asachi 53/1, lit. „A”,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tiraj: 500 ex.
© A.T.P. Oberliht

Toate materialele aparțin Asociației Oberliht și nu pot fi preluate fără acordul acesteia.
Răspunderea pentru materiale revine integral autorilor.

#5 | Revista la PLIC | august 2010 | literatură, artă, atitudine | <http://plic.oberliht.com>

Cu țeava, de Paști

Bubuitura clătină măsuța de stejar, recondiționată de trei ori de la potop încoace, răsturnând ceașca, albă și fără toartă, din care Sfântul Ilie își bea cafeaua. Precum în fiecare ajun de Paște, Sfântul dă din mână a lehamite, scoate din buzunarul stâng al pantalonilor o batistă șervețel și încearcă să îndepărteze lichidul maroniu de pe furnirul greu încercat al măsuței.

În acest timp, în satul bunicilor, trebăluiesc de zor în jurul țevii care a provocat deranjul din ceruri. De o săptămână a dat colțul ierbii, dealurile mustesc de viață tânără, mugurii lăstărișurilor și al codanelor s-au umflat și stau să explodeze, încingând nopțile năpârstocilor satului. Evoluția noastră fiziologică a rămas, însă, mult în urma visurilor, astfel că singurele explozii pe care le putem provoca sunt cele cu carbid. Pe țevi cu dimensiuni variabile, de la unu la cinci metri, înfundate la un capăt și cu un mic orificiu în acea parte, se introduce carbid și puțină apă. Se lasă câteva minute, să prindă carbidul putere, să sfârâie de prea plin și să elibereze în țeavă un norișor de gaze. Un chibrit aprins, apropiat de orificiu, decongestionează gazele, țeava și mintea copiilor într-o explozie care variază în funcție de mărimea țevii și de iscusința artificierului care trebuie să aprecieze, la ochi, proporția de carbid și de apă pentru fiecare țeavă, precum și momentul detonării. Astfel, an de an, de la Luminăția din Vinerea Mare și până la slujba de Înviere, de duminica dimineața, visând săruturi încinse, dar pușcând cu țeava, ne pregătim să intrăm în rândul ”oamenilor mari”.

Sunt la bunica și sunt suficient de mare, tocmai am trecut în clasa a V-a, pentru a avea dreptul să fiu inițiat în secretele țevii. În acest an ne-am întrecut în procurarea lor, adunând până în ajun de Paște o artilerie cu care nu se mai poate lăuda niciuna din găștile satelor vecine. Țeava mare e o bijuterie, o piesă brun-ruginie de aproape șapte metri lungime și cu un diametru de 25-30 de

centimetri. S-au scurs șapte ore și șaptezeci și șapte de picături de sudoare de pe umerii celor șapte copii cu care am urcat dealul din spatele bisericii cu ea în spate. Șapte zile și șapte nopți am rămas în jurul țevii, păzind-o ca nu care cumva să fie furată de artileriștii bateriilor concurente ori de vreun țăran care ar fi vrut să-și facă stâlp de gard sau de poartă din ea. Șapte zile și șapte nopți în care, în spatele poveștilor despre Ioana Măriei de pe Pârâul Babei Domnica, fata după care vin în fiecare sâmbătă seara domnii de la oraș, cu Dacia, s-o ducă la discotecă, ori despre ultimul somn, de douăzeci de kile, scos de Sebi de sub o răgălie, mai jos de prundul lui Petru, ascundeam nerăbdarea cu care așteptam prima bubuitură. De la antecesorii noștri, acum oameni în toată firea, cu slujbă la oraș, neveste și copii, știam că până în Vinerea Mare nu aveam voie să trezim demonii și ielele care dormitează în păduri primăvara. A făcut-o, cu mulți ani în urmă, nu le mai știa nimeni numărul, moș Evgheni. Balaurii au năvălit peste el în noaptea nunții, furându-i mireasa și mințile. De atunci, la el în poală se găințează bobocii de găscă, iar prin părul alb, care-i acoperă omoplații, se joacă șoarecii. Părinții și frații l-au uitat în voia sorții și al milei pruncilor care i-au mai adus câte o bucată de slană furată din cămară și câte un colț de pâine. Asta i-a fost hrana până când a început să povestească. Dar darul povestirii l-a căpătat doar de câțiva ani, după ce a trecut de sută. Pe atunci, singura lui bucurie era livada cu cireși, din dealul Stratonului. În ciuda vârstei, în fiecare primăvară e văzut în vârful mocrilor, retezând ramurile prea lacome și bătând ușor în coajă, să gonească viermii. Și, la fiecare mijloc de iunie, în curtea lui moș Evgheni e sărbătoare. Nu e an în care să nu se strângă din livada lui cel puțin zece tolcee de cireșe. Dimineața se spală, se piaptână, trage pe el ia albă și face un tur al satului cu un toiag de corn în mâna dreaptă. E semnul prin care îi anunță pe copii că cireșele au fost culese și că îi așteaptă. Părinții nu pot face nimic să-i oprească. Le e și lor frică de gura țâncilor. Bătrânii spun chiar că cireșele sunt vrăjite, că în miezul lor curge sânge dulce de fecioară. Al fostei mirese a lui moș Evgheni. Ziceau ei că balaurii care au răpit-o au încercat în zadar să o convingă să ia pe unul dintre ei de soț. Ea însă i-a înfruntat și le-a rezistat, rămânând fidelă celui căruia i-a fost hărăzită și de care nu s-a putut bucura. De ciudă, balaurii au transformat-o în livadă de cireși. Nimic rău, însă, nu părea să se întâmple cu copiii care se înfruptau din cireșele lui moș Evgheni, astfel că, în timp, părinții s-au obișnuit cu ideea. Ba, mai mult, cei mai tineri zic că povestea cu livada-mireasă e doar o bolunzeală a babelor care l-au iubit, în zadar, pe vremuri, pe moș Evgheni. Așa că, în fiecare vară, ne înfruptam din trupul de fecioară al cireșelor lui moș Evgheni. Zemoase și dulci. N-aveai cum să le rezști, n-aveai cum să nu le zdrobești între dinți, lăsând aroma

să-ți îmbălsămeze cerul gurii. Aromă de cireașă, aromă de fecioară. Ce-aș mai zdrobi și acum o fecioară-cireașă! Să-mi îmbălsămeze cerul gurii!

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, de pe peretele din dreapta stranei, își duc, cu repeziciune, mâinile la urechi. Exact în momentul în care, cu voce voit gravă, pe cât de gravă se putea, ținând cont de rumeneala din obraji, părintele atacă primele versete ale Slujbei de Luminăție. Mai mult, Arhangheli strâmbă din nas, pentru că, deși sunt niște îngeri mai privilegiați, nu sunt înzestrați cu stăpânirea de sine a Sfântului Ilie. În același moment intră în vibrație și geamurile caselor din vale. Vreo două, cu de la sine putere, sătule de atâtea vibrații, plesnesc. Lăsându-și ouăle și viitorul speciei în plata Domnului, cele două cloști pelege ale Minodorei țâșnesc din cuibare și își caută adăpost sub lemnele din șopru. Ursu, javra Elisabetei, care are în comun cu tizul lui sălbatic doar culoarea blăunii, scheaună a lună plină, sare gardul și se alătură, sub lemne, celor două cloști. Dar asta e doar începutul. Chita descalecă de pe monstrul de fier, cel care a declanșat tărăboiul din vale și supărarea îngerilor și le face semn celorlalți șase servanți care așteaptă pup, la zece metri depărtare, cu gurile deschise și cu mâinile la urechi. Cu toate aceste precauții avem nevoie de un minut până ne revine auzul. După încă un minut, Marius lansează o nouă salvă. Cu aceleași efecte. Geamuri crăpate, cloști și câini speriați, arhangheli bosumflați. Doar Sfântul Ilie scapă mai ieftin. Nu de alta, dar cafeaua a vărsat-o la prima bubuitură. La a doua și la cele care au urmat nu mai avea ce să verse. Pe rând, fiecare trebuie să ne ocupăm de țevă. Prima serie o voi închide eu. Mă apropii cu venerație, atingând metalul cu delicatețe, cu buricul degetelor. În sânge mi se transmite fierbințeala fierului încins încă de la primele bubuituri și clocotul interior, al carbidului combinat cu apă. Să strunesc monstrul, să mă fac una cu el, să-l posed, în cele din urmă să erupem împreună într-o explozie care să nu mai lase neuron lângă neuron! Sângele atinge temperatura țevii, clocotind prin vene și artere. Bum-bum! Bum-bum! Bum-bum! Din ce în ce mai tare, inima zvâcnește să-mi părăsească pieptul. Îmi amintesc un sfat: ”așează-te pe țevă, în centru n-o să simți așa tare reculul”. Îl urmez. Cel puțin dintr-un punct de vedere sfatul pică foarte bine. Nu mi se observă tremurul picioarelor. E războiul meu cu ei. ”Șoarece de oraș”, cum mă tratează, trebuie să le arăt că sunt în stare să strunesc și eu o asemenea dihanie. Am rămas la final. Să-i pot urmări pe fiecare în parte. Să le citesc gesturile, teama și visurile fiecăruia, să le adun pe toate sub piele, în vârful degetelor mele. Am avut timp să apreciez cam cât a lăsat fiecare carbidul să clocotească și cu ce efect. Sunt pregătit.

Gazele bolborosesc sub învelișul de metal, brun închis. E timpul. Deschid cutia cu chibrituri și aleg un băț cu fosforul verde. Tremurul degetelor îl frânge însă în două. Obrajii îmi iau foc. Privesc restul găștii. N-au observat. Stau tupilați, cu gurile deschise și cu mâinile la urechi. Din depărtare arată precum niște babuini de la ”Tele-enciclopedia”. Carbidul bolborosește din nou. Se cere descătușat. ”Vine acum!”, îi strig, alegând alt chibrit. Fosforul alunecă pe catran și la capătul bățului apare o mică flacără tremurătoare pe care o protejez în căușul mâinii stângi. ”Nu te stinge!”, o implor. Mă ascultă. O apropii de orificiu. Nu aud bubuitura. Doar un țuiit prelung. O sirenă blocată. Ochii mi se împăienjenesc, iar clocotul sângelui erupe în vinișoarele obrazilor. Mă ridic de pe țeavă și fac un pas. Pământul nu mă mai ascultă însă. Tocmai acum și-a găsit să încalce regulile de rotație și de revoluție! Prunul pe care se sprijină țeava atârnă cu ramurile în jos. Tot astfel, constat, biserica stă în echilibru perfect, sprijinindu-se doar în vârful clopotniței. Cerul a devenit o imensă mare violetă. Iar mormintele din cimitir, cu crucile în jos, atârnă precum niște imense ugere cu sfârcurile-lumânări. Iar din aceste sfârcuri curg, malefic, în loc de lapte, flăcări unduitoare. Lângă imensele ugere, chiar și sătenii au găsit de cuviință să stea cu capul în jos. O lume pe dos. Am încercat să înșel evidența, întinzându-mă pe pământ. Lângă ochiul drept, pe un fir de iarbă, înaintează spre pupilă, o furnică. Aș dori să mă prezint, dar, grăbită, furnica îmi pătrunde în ochi. Îmi ocolește irisul și de pe corneea, urmând indicațiile unei hărți doar de ea știută, trece prin rețelele neuronale către ieșirea din urechea stângă. Puful de pe piciorul ei îmi gădila, în trecere, trompa lui Eustachio, dar, fiind în postul Paștelui, o iert. La fel cum iert întregul trib care îi calcă pe urme, pe același traseu, și la fel cum îl iert și pe veverițoiul roșcat și impertinent care mi se aruncă direct în nara dreaptă, se bălăcește bine în cutia craniană și, fără a spune măcar ”mulțumesc!”, mă părăsește prin aceeași ureche stângă. La rând vine un cărăbuș, dar lângă mine ajung Chita, Marius, Mafia, Sebi, Ovidiu și Mircea. Chita mă bate pe umăr. ”Bravo, Mișule!”. Sar în picioare. Am reușit! În înserare, soarele trimite sclipiri roșii deasupra clopotniței bisericii, țeapănă și la locul ei, iar uriașele ugere nu sunt decât morminte cuminți în cimitirul satului. În jur nici urmă de veverițoi impertinent. Doar iarba mai păstrează urma corpului meu lângă un mușuroi de furnici. Mă aplec să le studiez. Sunt mici și roșii, fără nicio legătură cu termitelile negre care mi-au defilat printre sinapse.

Sfântul Ilie nu mai are, însă, timp de pierdut cu halucinațiile mele. El rămâne cu problema legată de îndepărtarea urmelor de cafea de pe furnirul măsuței de stejar. În câteva minute trebuie să pice Sfântul Petru, preferatu lui Șefu, care

are o adevărată manie pentru curățenie. E salvat de Luminăție, Sfântul Petru preferând să rățească prin ceruri până când ultimele lumânări sfârșie pe morminte, iar noi ne retragem pe la casele noastre. Nu înainte însă de compromiterea definitivă a generației de galinacee pelege a Minodorei, ouăle părăsite de cloști, răcindu-se în aerul rece al înserării.

Sfinții și Arhanghelii nu s-au supărat însă și au avut grijă de somnul meu. M-au înfășat cu îmbrățișări și mi-au zis din harfă și flaut imnurile ridicate vechilor ahei, legănându-mă în ritmul valurilor Adriaticii. Dimineață mi-au trimis un înger cu soare în păr și zurgălăi la picioare să-mi dea trezirea, să mă binecuvânteze și să mă apere. Sfinții și Arhanghelii n-ar fi suportat ca în această seară să mă piardă și pe mine. Am luat în derâdere grija protectorilor mei, deși lucru grozav și de poveste este să-ți iei în derâdere ocrotitorii. Asta a făcut, la început de veac și baba Anastasia. Pe atunci nu era babă, ci fetiță, cu părul blond și ondulat și cu ochii albaștri furați din seninul cerului. În a șaptea primăvară a vieții lor, tot în ajun de Paște, Anastasia s-a trezit față în față cu îngerul ei, la acea dată un înger ca oricare altul. Lumea spune că, din cauza oboselii, îngerul a adormit la picioarele Anastasiei și s-a trezit prea târziu pentru a mai putea pleca neobservat. Dar cine a mai auzit de îngeri obosiți? Alții zic că a fost o răzbunare a ursitoarelor pe mama Anastasiei care, la o șezătoare, le-ar fi blestemat pentru scurtul fir pe i-l hărăziseră bărbatului ei. Acea lume povestește că ursitoarele i-ar fi turnat îngerului mac și cucută în izvorul în care se scâldea pentru a-l îmbolnăvi de boala somnului. În fine, alții susțin că, pur și simplu, îngerul ar fi fost vrăjit de somnul Anastasiei și ar fi uitat să-și ia zborul la timp. Toți, însă, sunt de acord că Anastasia s-a speriat grozav văzând sperietura îngerului ei, pe care până atunci îl luase în derâdere. Din sperietură, seninul cerului i-a țâșnit din ochi. La rândul, îngerul s-a cutremurat de sperietura Anastasiei și, din cutremurare, i-a înghițit seninul ochilor. La doar șapte ani, orbită, Anastasia și-a strâns în brațe îngerul și nu i-a dat drumul până nu l-a acoperit cu săruturi fierbinți. De pe zulufii părului până în vârful degetelor și până la ultimul puf al penelor. Înfricoșat de păcat, Îngerul Albastru a fugit să se ascundă în păduri. De atunci, desculță și oarbă, Anastasia își caută Îngerul Albastru. Din când în când, spijinindu-și bătrânețile în toiag, în peregrinările ei, baba Anastasia trece pe ulița satului. N-ai spune că peste ea a trecut un veac. Nu mai înaltă decât a fost la șapte ani, baba Anastasia și-a păstra frăgezimea rozalie a tenului. O trădează însă părul cărunt și orbitele goale. ”Te dau la baba Anastasia” e o grozavă amenințare pentru copiii satului. Mie nu mi-e frică de

baba Anastasia. Am și vorbit de câteva ori cu ea. A negat povestea cu Îngerul Albastru, zicând că e născută din răutatea părinților ei care, văzând că au născut o pitică, temându-se de gura lumii, i-au scos ochii și au lepădat-o în pădure. În loc de lapte, s-a hrănit cu rouă și fragi. A învățat limba plantelor și a promis că, odată, o să mă învețe și pe mine. Baba Anastasia are vocea caldă și, când m-a atins odată pe o julitură căpătată la genunchi după un meci de fotbal, pielea s-a refăcut miraculos. Am crezut-o pe baba Anastasia, dar, într-o zi, când nu și-a dat seama că sunt prin preajmă, am auzit-o întrebând-o pe buna dacă nu l-a văzut pe Îngerul Albastru.

Da, cum n-am timp de ocrotitorii mei, n-am timp nici de baba Anastasia. Aș fi sărit și peste dejun și prânz. M-aș fi aruncat direct în brațele nopții de Înviere. Fiecare mișcare, fiecare zâmbet, fiecare pas făcut până la reîntâlnirea cu țeava e un calvar. Să arunc plapuma în mijlocul camerei, să întind pasta de dinți pe periuță, să înmoi pâinea în gălbenușul moale al ouălor ochi. Mi-am făcut de lucru în grădină, la cuștile cu iepuri. Am o crescătorie despre care s-a dus vestea în satele vecine. În boxe din scânduri de brad am peste 30 de perechi de iepuri. Cu blana zăpadă și ochi de cireșe, exemplare de Alaska cu smocuri pe burtă, lăbuțe și în vârful urechilor, iepuri berbec, cu urechile blegite atârând pe scândurile cuștilor și iepuri fluture. Nu în ultimul rând, cenușii Chinchila care, datorită asemănării blăniilor lor cu cea a celebrului rozător sud-american, se bucură de mare simpatie din partea doamnelor. De multe ori îmi pierdeam ore întregi jucându-mă cu ei. De data asta, însă, le arunc în grabă un braț de lucernă uscată și le umplu vălăul cu păsat de mălai. Trebuie să-mi găsesc o altă ocupație, să treacă timpul mai repede. Buna a încercat să rezolve problema într-un mod mult mai simplu. ”Tu nu mergi să puști cu țeava. Ești fiu de doctor și de economist. N-ai ce căuta cu ceilalți. Ori mergi la biserică, la slujbă, ori dormi”. N-are nicio șansă să mă convingă. Nu, la slujbă n-o să mă duc. M-am revăzut la slujba de anul trecut, în costumaț gri, făcut la comandă, cu pantofii strângându-mi vârful degetelor și călcâiul, suportând două ore mormăielile părintelui și ale diacului din strană. Zâmbeam trist când simțeam privirile gospodinelor oprite asupra mea, luând o mină din care s-ar fi putut citi chinul Golgotei, picăturile de sânge căzute din fruntea înrugată a lui Iisus, lepădarea lui Petru, incestul lui Irod ori lacrimile fierbinți ale Fecioarei și ale Mariei Magdalena. Iar Minodora, Domnica, Norica, Veta sau Elisabeta dădeau din cap: ”Ce băiat cuminte!”. Asta în timp ce ”băiatul cuminte” tocmai le împodobise în gând ba cu câte o pereche de coarne, ba cu câte un cioc de rață ori cu urechi de măgar. Din plictiseală, am cerut

ajutorul Arhanghelilor de pe peretele din dreapta stranei. Mihail mi-a făcut cu ochiul și, având grijă să nu-l vadă enoriașii, mi-a arătat ciorapii Dominicăi, unul verde și unul albastru, frizura periută a Minodorei, care s-ar fi vrut modernă, dar care nu reușea decât să scoată în evidență circumvoluțiunile cutiei craniene, tot un deal și-un delușor, de parcă s-ar fi jucat un copil neîndemânat cu el, machiajul Eleonorei, cu rujul aprins de pe buzele subțiri topindu-se pe pudra de pe bărbie, în care reușise să creeze două șanțulețe, în colțurile gurii, la fel cum din ochelarii de rimel verde din jurul ochilor porniseră pe obraji alte două șanțulețe. I-am dat dreptate Arhanghelului. Are toate motivele să zâmbescă. Și eu și el am văzut papagali mai frumoși! Mi-am stăpânit însă râsul. Nu puteam să-l fac de rușine pe moșu. Pentru el am îndurat tot acel supliciu. Era tare mândru de nepoții lui. La târg, în vacanțe, când întâlneam rude sau cunoștințe din satele vecine, accepta cu superioritate lingușelile lor, ”ce băieți mari ai”, având grijă să le aducă aminte că și în acel an nepoții lui au terminat premianți la oraș. Noi eram tot ce i-a rămas. Pe front, de la ruși, a scăpat doar cu cicatricea unei schije pe bărbie, dar rușii n-au renunțat. Când au venit la putere, l-au făcut chiabur. I-au luat caii, boii, căruța și pământul și l-au băgat la CAP. Pe Romi, băiatul cel mare, i l-a luat Dumnezeu la 17 ani. A căzut dintr-o salcie, pe marginea Mureșului, pe când făcea frunzare la oi. Pe cel mic, Mircea, tata, l-a ținut la facultate, la Timișoara, să-l facă doctor. A îngreșat porci și vieți pe care îi vindea pe un preț de nimic comuniștilor, pentru a avea bani să-i trimită la facultate. Tot cu porci și vieți i-a luat mașină. Mașina care l-a trădat. Aveam trei ani, mama avea ochii în lacrimi, măcina cafea, să ducă la doctori, să-l facă bine pe taticu. Doctorul a savurat cafeaua. Dimineața, în pat. În prima zi cu Alina, asistenta brunetă, cu picioarele catalige. A doua zi cu Mirela, stagiara blondă, cu ochi verzi. A treia zi cu nevastă-sa. Nu i-a căzut bine. Așa că a venit la spital, s-a uitat peste niște filme cenușii, a ridicat din umeri și i-a spus mamei că nu poate face nimic. ”Dumnezeu mi-a luat doi, dar mi-a dat alții doi”, spunea moșu, când nu i-a mai rămas decât un vis: să-și vadă nepoții ”domni cu facultate”.

La coasă, pe șanțul șoselei, eram mai tot timpul în spatele lui moșu Roman, cu furcoiul, să împrăștii brazda, să se uște mai repede fânul. De fapt, așteptam ca în calea coasei să se ivească vreun șarpe. Era bucuria mea. Să văd mișcarea scurtă, fulgerătoare, cu care moșu îi înfingea vârful coasei în cap. Zvârcolirile reptilei pe care o întindea pe asfaltul încins, s-o terciuiască mașinile. Atunci lăsam furcoiul și mă puneam pe lângă drum. Până seara nu mai rămânea din șarpe decât o fășie alb-cafenie de piele și solzi. Seara, la Rugă, unde ne strângeam

să punem la cale un nou atac la merele de vară ale lui Cărmăzan ori la alunele învățătoarei, le povesteam celorlalți zbuluciumul reptilei, care căpăta proporții de balaur. Le spuneam despre cele șapte capete ale dihaniei care au căzut, unul câte unul, și ultimele zvâcniri sub roțile camioanelor care l-au fleșcăit definitiv. Sânge, mațe terciuite și solzi întinși pe asfaltul încins. Apoi plecam la mere. Ne umpleam toți sânul cu mere roșu-aprins, cărnose și mustind de sevă. Aprovizionăm, porneam spre Mureș. Noaptea, apa e caldă, chiar clocită după arșița de peste zi. Ne îmbăiam până ce luna lua în stăpânire cerul, acompaniați de clipocitul apei, chiote și foșnetul vântului printre sălcii. Obosit, mă întorceam acasă. Știam că moșu are surprize pentru mine. Prin gropile și pe la sălciile de pe marginea Mureșului avea puse vârșe cu caș din semințe de dovleac și șiruri cu râme negre, broscuțe, lipitori și șoareci roșii. Târziu, după miezul nopții, venea cu o raniță plină de mrene și de somni. Bucuria mea. Aprindeam becul în târnaț, fugeam cu peștii la vâlăul vacilor de la fântâna din ocol și-i băgam în apă, să văd dacă-și revin. După care îi puneam pe lângă mână sau picior, să-i măsoar. Nu de puține ori se întâmpla ca somnul sau mreana să depășească unitatea de măsură. Fugeam înapoi în casă să le spun lui moșu și lui buna, după care săream la moșu în brațe și îl sărutam pe obrajii țepoși. Abia apoi mă lăsam în grija îngerilor și a Arhanghelilor. Plin de solzi și mirosind a nămol, intram în pat, trăgeam cerga peste mine și adormeam.

Într-o vacanță de Crăciun l-am mâhnit rău pe moșu. L-am făcut să plângă. Primisem de la mami două portocale, una eu, una frate-miu, Cătălin. Cătălin a împărțit-o cu buna. Eu eram îmbufnat că moșu vroia să mă trimită la culcare înainte să vină dubașii. Mi-am desfăcut portocala. Îmi plăcea să o decojesc în așa fel încât, după ce luam feliiile zemoase, refăceam coaja ca și cum portocala ar fi fost neatinsă. Astfel am procedat și atunci. Am zdrobit în gură dulceața fructului, am strâns coaja și am așezat-o pe masă, așteptându-l pe moșu care era în grajd, să dea fân la vaci. Când a intrat în casă, scuturându-și cojocul și pălăria de zăpadă, l-am rugat să desfacă portocala și să o împartă. I-am văzut ochii sticlind în fața delicatesei portocalii. S-a îndreptat și a luat de pe masă sărmana coajă. Nu a spus nimic în prima clipă. A dus coaja la nas și a inspirat profund. "Ce frumos miroase!". O lacrimă i-a scăpat pe obraz. Cu o mișcare repezită, mâna bătucită de coasă și plug a șters-o, odată cu un fir de fân ce-i rămăsese pe față. M-am prefăcut nepăsător, ba, mai mult, am adăugat "și să vezi ce bună a fost!". Noaptea de Crăciun mi-am petrecut-o însă cu fața în pernă și m-am prefăcut că dorm dus când, în ocol, dubașii cântau nașterea lui Iisus Hristos. Până dimineață perna s-a uscat.

Moșu n-a mai apucat să-și vadă nepoții la facultate. A căzut de oboseală, după o zi la coasă. În traistă avea un iepure de câmp, viu, pe care l-a prins în acea zi. Era pentru mine. Știa cât de mult îmi plac iepurii. Ultima lui dorință a fost să ne vadă pe mine și pe Cătălin. Am ajuns însă prea târziu.

Într-o vreme, chiar și fără ajutorul Arhanghelilor, s-a făcut vremea să ne adunăm. Precaut, Sfântul Ilie s-a grăbit să-și termine cafeaua și să ia ceșcuța de pe măsuță. Nu mai avea dispoziție și de alte deranjamente. Oricum, și-a șoptit în barbă să le joace și el o festă năzdrăvanilor cu țeva. Dar nu era încă momentul. Lasă-i să se bucure o vreme. Primii au ajuns pe dealul din spatele cimitirului și al bisericii Chita, Mafia și vâru-miu, Marius. Au tăiat câțiva pari de alun care urmau să fie stâlpii colibeii. Au făcut rost și de o folie de celofan cu care să ne acoperim în caz de ploaie. Pe Mafia, cel mai mic dintre noi, l-am trimis după paie, la grajdurile colectivului. Taică-su e din Italia, șofer pe TIR, nici nu se știa măcar dacă bănuia că are vreo progenitură prin România. Maică-sa s-a încurcat cu un alt italian, tot șofer, s-a măritat și a plecat în Italia. Pe Mihai, cum îl cheamă de fapt, l-a lăsat în grija bunicilor. Răutăciosi, fără să ne dăm seama, l-am botezat "Mafia" și acum puțin își amintesc care e numele lui. Între timp au apărut și Sebi, și Deci, și Nuțu. Punem în funcțiune țevile mici. Până în înserare apucăm să-i tragem un "comandament" mai ceva ca Zidul Atlanticului. Deasupra foliei întinsă pe pari îngrămadim o pădure de crengi, pe jos e un strat consistent de paie, iar în fața colibeii instalăm artileria. Cu o torță lungă putem să detonăm toate țevile stând în colibă. Strângem o grămadă de vreascuri, iar când primele stele apar pe cer, fiecare ne găsim câte un loc pe lângă focul tremurător, în magia nopții de Înviere. Avem și vin cu noi, iar pentru cei mari, țuică. În jurul focului, prăjind slană, suntem vestiți haiduci ori un pluton de elită, pus de pază ca nu cumva michiduții iadului ori nebunele iele să se repedează asupra satului în Sfânta Noapte. Ritmic, mugetul țevilor anunță sătenii că suntem la datorie. Din satele vecine ne răspund alte artilerii. O scânteie e urmată de o bubuitură și de o flamă roșie la gura țevii. Ecurile se pierd printre dealuri, prin păduri, anunțând și necuvântătoarele că aceasta e noaptea Învierii. De unde să știm noi că nu bubuiturile țin departe drăcușorii și ielele, ci sufletele noastre de copii?

Timpul fuge lângă foc, fiecare are câte ceva de povestit, fiecare în suflet ține, un tainic cânt, doar pentru sine. Mai mult povestește Sebi, și nici nu e de mirare, doar e cel mai priceput pescar al satului. La biserica din Săcămaș, slujba e programată la patru dimineța, pentru că popa oficiază și în satul vecin. Avem toată noaptea la dispoziție. Către miezul nopții și-a dat drumul și Sfântul

Ilie. Luna și stelele dispar rapid în spatele norilor. Ce ne pasă, doar suntem pregătiți! Ne alegem fiecare câte un colț, în colibă și, cu rândul, aprindem țevile. Doar n-o să ne oprească o nenorocită de ploaie! Calmul durează însă doar preț de jumătate de oră. După care, la început pe furiș, apoi, văzând că fiecare se confruntă cu aceeași problemă, fără nicio jenă, începe un scărpinat general. Chita a fost cel care a descoperit cauza, în cojile de ouă din paie. Interogându-l pe Mafia realiză că paietele provin din fostul cuibar al cloștilor Minodorei. Pline de mișcoi, un soi de purici de găină, mai mici și roșii, dar al naibii de zglobii. Pentru atât, nu ne îndurăm să părăsim coliba. Dezastrul nu-l putem, însă, evita. Sub presiunea apei care bălțește pe "acoperiș", folia cedează și șuvoiul se revarsă asupra noastră. În satele vecine, bubuiturile merg mai departe. Nu putem să ne facem de rușine. Înmuiați bine și plini de puncte zgândăritoare, ne retragem în casa lui Beni, părăsită de ani buni și aflată ceva mai sus pe coasta dealului. Puțini erau cei care au curajul să-i calce pragul. Moș Evgheni spune că aici și-au făcut sălaș, după război, tâlharii lui Beni. Unii așa le spuneau, ca și moș Evgheni – "tâlhari" -, alții – "partizani". Un lucru e sigur. Mulți securiști au împușcat oamenii lui Beni, dar și multe fecioare și-au pierdut cinstea sub acoperișul casei. În cele din urmă, securiștii i-au prins într-o vale, trădați de o fetișcană. Au murit mulți securiști și ruși atunci, dar și oamenii lui Beni au căzut sub focul încrucișat al mitralierelor. Tâlharii n-au avut parte de înmormântare creștinească. I-au târât prin sate, legați de IMS-uri și de cozi de cal. Le-au necitit trupurile prin praf și i-au agățat de prunii de pe marginea drumurilor, să-i mănânce croncănii și să-i umple muștele și veirmii. Ciorile nu s-au dat însă la carnea lor, iar muștele nici atât, doar prunii s-au uscat. O iarnă și-o vară au atârnat și parcă, pe zi ce trecea, mai frumoși arătau agățați în prunii uscați. Veneau fetele noaptea și le umpleau trupurile cu sărutări fierbinți, cerul se îngreuna cu suspine, iar dimineața, sub pruni, zăceau maldăre de flori, de bujori albi, de crizanteme roșii ori crini galbeni. Comuniștii au făcut spume la gură, au pus pază, dar fără folos. Ca prin farmec, paznicii adormeau la miezul nopții, sărutările și suspinele continuau, iar florile erau la locul lor dimineața, spre disperarea cerberilor care își pierdeau slujba și, nu de puține ori, libertatea, pentru așa neatenție. În cele din urmă, i-au strâns, au dat foc prunilor uscați, iar pe ei i-au aruncat într-o groapă din spatele casei lui Beni. Au aruncat var încins peste ei. Au turnat și un camion de ciment, să nu care cumva să se ridice. Dar tâlharii lui Beni, zice moș Evgheni, și zic și alți bătrâni, nu de puține ori își părăsesc groapa în plină noapte și le fac câte o vizită celor care i-au scurtat de zile și nu se întorc până nu iau cu ei sufletele ucigașilor. De asta sătenii se feresc să calce prin casa lui Beni. Dar astea-s sperieturi de babe. Știm și noi atâta lucru,

că pe călăii lui Beni și ai oamenilor lui, frații și părinții fetelor neconsolate i-au miruit. Așa că, fără teamă, luăm cu noi două țevi mai mici și urcăm în podul casei. După o jumătate de oră de pauză, cât a durat mutatul, revenim. Poziția de tragere are chiar avantaj – ecoul e mai puternic. Ne revine și buna dispoziție. După fiecare bubuitură ascultăm cum o altă țigla de pe acoperiș pleznește și o ia la vale. Se reînfripă și poveștile. Sebi e în formă mare. Parcă suntem cu el, pe marginea Mureșului, când un somn de peste douăzeci de zile se zmuțește în șir, solicitându-i fiecare mușchi, fiecare arteră, fiecare răsufare. Și parcă suntem lângă el când, după ore bune de efortări, somnul negru și alunecos zace în iarbă, zvâcnind doar din mustăți, și alături de el în marșul triumfal pe ulița satului cu toți moșii și toate babele ieșite pe la porți să vadă mosntrul și puradeii care l-au scos din vâltorile Mureșului. Câte o oră, cu rândul, reușim să ațipim pe tuluji din pod. Parcă și mișcoii s-au mai potolit oleacă.

Pe la trei dimineața, Sfântul Ilie își trage carul în grajd, iar noi schimbăm tactica. E timpul pentru trezire. Doar răspundem dacă sătenii rămân în brațele somnului și nu ajung la timp la slujbă. Nu că până atunci ar fi putut să doarmă prea mult de canonada noastră. Facem o echipă mobilă, eu și Chita, cu o țeavă cu care să ne ”plimbăm” pe sub geamuri. Startul nostru nu e tocmai fericit. Pe întuneric, ne dăm drumul din pod direct într-o tufă de urzici. Da, astea sunt blânde mângâieri pe lângă pișcăturile mișcoilor. Misiunea ne-o ducem la capăt cu succes. Chiar cu prea mult succes, ținând cont de geamurile care răbufnesc în noapte, de găinile și găștele bulversate prin cotețe ori de câinii care prind a scheuna a lună plină. La patru suntem înapoi să punem în funcțiune țeava mare. Terminăm exact pe începutul slujbei. Să te ții fiestă! Avem câte o adăugire pentru fiecare verset al părintelui:

”Hristos a înviat din morți – buuuuum!
Cu moartea pe moarte călcând – buuuuum!
Și celor din morminte – buuuuum!
Viață dăruindu-le – buuuuum!”

Lumânările tremură pe morminte la mugetul tunului, iar babele își fac cruce înaintea ca slujba s-o ceară, scuipă în sân și jură că or să aibă ele grijă de indivizii de pe deal. Le-o trece însă până dimineață. Doar e Paște.

Canonada durează până în zori. Dau repede fuga acasă, mă schimb și mă întorc la biserică după paști. Când ajung acasă, de la Deva, venise finu Emil, cu mașina,

și mami. Buna se și repede: ”N-am avut cap cu el. Toată noaptea a stat să puște cu țeava. Așa l-ai crescut! Dacă pătea ceva?”. ”Ei, mai lasă-l și dumneata, mamă. Acum e destul de mare să-și poarte singur de grijă”. Iau o linguriță de paști. ”Hristos a înviat!”. ”Adevărat a înviat!”. Înghit paștile. Simt gustul pâinii și al vinului. Trupul lui Hristos. Și mai simt, da, simt că, de acum, sunt... băiat mare.

Ora 20. Telejurnal

Lovesc mingea cu furie. Mica sferă de celuloid pleznește fileul și-și schimbă direcția, luând o traiectorie curioasă, care îl derutează pe Darius. Atinge mingea cu paleta, dar nu mai reușește să returneze. Egalez. 19-19. Mai îmi trebuie doar două puncte și reușesc să-l scot de la masă pe cel mai bun jucător de ping-pong al satului. Mâna mi-e amorțită însă pe paletă. Soba căminului cultural, deși încinsă, nu reușește să încălzească întreaga încăpere. Noroc cu iarna blândă de afară. Ar trebui să fiu pe munte, cu Valentina, minunea blondă pe care am cunoscut-o în urmă cu trei luni, la Balul Bobocilor.

I-a vrăjit pe toți. Șmecherii dintr-a doispea, care au încercat să uzeze de obiceiul conform căruia au dreptul să se bucure primii de nevinovăția boboacelor. Mirel Coman, stagiarul de mate, pomădat ca o primadonă, care multor eleve a reușit să le tulbure mințile, spre disperarea colegilor lui și indignarea părinților. Chiar și Anastasia, puhava profă de ”materiale de construcții”, cunoscută unora pentru ura ei față de fetele frumoase. Toți, dar absolut toți, au trebuit să se recunoască învinși de farmecul ei. Mă compătimeau cei care au aflat că vreau să-i atrag atenția. Aveam însă și eu atu-urile mele. Nimeni nu știa să cânte la chitară cum o făceam eu. Părul în vânt, ochii albaștri și o farsă pe care i-am servit-o profei de biologie și despre care s-a vorbit vreo săptămână prin liceu, mi-au asigurat grațiile ei.

Mai întâi, într-o sâmbătă seara, a acceptat să danseze cu mine în clubul liceului. A acceptat și plimbarea de a doua zi pe Dealul Cetății. Scrâșneau pașii noștri pe bolovanii cărării care duce spre vechile ruine și mi se înnodau cuvintele în gât. Au fost două ore de calvar, m-aș fi scurs în pământ de ciudă că nu reușeam să leg două cuvinte unul de altul. Era prin octombrie și frunzele carpenilor și mestecenilor luaseră culoarea obrazilor mei. Sau, mai degrabă, invers. Nici nu

mi-am dat seama când s-a înserat și aerul s-a răcit. Am condus-o acasă, convins fiind că am dat-o în bară. Când am ajuns în fața blocului ei mi-a urat noapte bună și a zâmbit. I-am auzit râsul pe scări. De s-ar fi desfăcut trotuarul în fața mea! Să mă înghită! Eram convins că zâmbetul a fost de complezență și că râsul pe care l-am auzit era izvorât dintr-un superior dispreț față de mormolocul care a rămas stană de piatră în stradă. Odișii criminali se jucau cu cuțitele prin vintrele mele și nimeni nu încerca să-i oprească.

O săptămână am ocolit-o pe coridoarele liceului. Veneam cu câte o jumătate de oră mai devreme, în pauză rămâneam în clasă, iar când se terminau orele așteptam încă treizeci de minute înainte de a pleca acasă, să fiu sigur că nu există nici cea mai mică șansă să dau ochii cu ea. Se înțelege că o săptămână am fost ținta ironiilor colegilor și prietenilor mei.

Sâmbăta următoare mi-am făcut curaj și m-am dus din nou la discoteca organizată în clubul liceului. Era deja acolo când am ajuns eu, înconjurată de un roi de pretendenți. Orgoliul mi-a înfrânt teama de penibil, m-am înfipt în mijlocul lor și am rugat-o să-mi promită că primul "blues" îl va dansa cu mine. "Nu mai ții minte că săptămâna trecută ți-am promis că astăzi voi dansa doar cu tine?".

A doua zi, pe Cetate, am luat chitara. Să vorbească ea în locul meu. Tremurau degetele mele pe corzile chitării, tremurau pe tendoanele degetelor ei, rezona cutia de lemn, la fel cum rezonau, sub piele, venele și arterele mâinilor ei. Prinzând curaj, degetele au trecut să cânte pe buze și, apoi, riscând totul, am înlocuit degetele cu buzele mele. Dumnezeu, ce simfonie s-a ridicat atunci către înalțuri! Păsările de prin tufișuri s-au oprit din ciripit, chiar și vântul a făcut o pauză în trecerea lui prin frunzișul galben-roșiatic.

O fracțiune de secundă am fost convins că lumea a avut un singur scop: să facă în așa fel încât să o întâlnesc pe Valentina. A răs și în acea seară când ne-am despărțit. N-am mai simțit însă nimic disprețuitor în râsul ei. Doar bucurie. Doamne, câtă bucurie!

Și cum au mai trecut două luni! Mai să rămânem fără buze și fără dinții din față. Serile de sâmbătă și duminică s-au prelungit din ce în ce mai mult. Pădurea de pe Dealul Cetății s-a scuturat, vântul s-a asprit, astfel încât a trebuit să ne retragem în semi-întunericul din scara ei de bloc. Acolo i-am descoperit sub palton, sub pulover, sub cămașă, of, câte obstacole în calea degetelor mele, da, acolo i-am descoperit, în cele din urmă, sânul drept. Îl strângeam în pumn. Nu

mai mare decât un măr ionatan. Așa mi-l închipuiam și la gust, dar pentru că nu aveam cum să mă înfrupt din el, m-am mulțumit să mă îndestulez cu falangele, răzbunând toate nopțile încinse, în care m-am trezit cu cearceaful ”apretat”.

În vacanța de iarnă am hotărât să evadăm o săptămână la munte, în Retezat. Știam noi prea bine că profului de sport, cel care urma să ne însoțească și să ne supravegheze, dacă-i dădeam o sticlă de vodcă, nu ne mai avea treaba toată ziua. Câte planuri ne-am mai făcut pentru acea săptămână... Aranjasem să nimeresc în cameră cu Nicu, prietenul Marianeii, cea care trebuia să stea în cameră cu Vali. Restul era simplu. Când mai erau două zile până la plecare, Mariana a dat chermeză. Vroia să sărbătorească anticipat ceea ce programase pentru vacanța de la munte. Vali m-a rugat să cânt, la chitară, o baladă pentru Mariana. Eu nu aveam chef. Așteptam nerăbdător să se termine bairamul, să ajungem în scara ei, în scara noastră semi-întunecată, să-mi las din nou degetele să se sature de prospețimea sânilor ei.

Privind-o pe Mariana și gândindu-mă că ceea ce programase ea cu Nicu era valabil și pentru noi, numai de cântat nu-mi ardea. Orice oră, orice minut până la plecare erau un calvar. Am refuzat să cânt. ”Dacă nu cânti, nu mai vin la munte”, a zis Vali, mai mult în glumă. Sunt prea orgolios însă să accept astfel de condiționări. Am refuzat din nou. Nu mi-am dat seama că și orgoliul Valentinei era pe aceeași măsură. Nu ne-am certat, nu ne-am supărat prea tare, sau cel puțin ne-am străduit să nu arătăm lucrul ăsta, dar seara am încheiat-o scurt, cu un pupic grăbit. A doua zi m-a sunat să-mi spună că pleacă la Timișoara, la bunică-sa. Ducă-se! Eu am plecat la Săcămaș. A rămas să ne întâlnim de Crăciun, la colindat...

Dau drumul mingii. Mă grăbesc și serviciul zboară în aut.

Valurile istoriei m-au surprins ronțâind șorici și coadă de porc. Întreaga curte miroase a paie arse, gaz și păr pârlit. Un deț de pălincă fiartă, cu chimen, un zgârci din urechea dreaptă, puțină sare, ”hai noroc!”, cu măcelarul, ”să-l mâncați sănătoși!”, ”uli-ha!” repezit către găinile care se bat pe sângele vărsat din gâtlee pe pământ, fumul paielor ridicându-se în aerul moale, alb-cețos la început, albastru-străveziu mai apoi, când se încinge, sfârâitul slăninii arse, lama cuțitului alunecând pe spinarea grăsunului, oalele pentru ficat, inimă, rinichi, șunci, cotlete și câte și mai câte bunătăți, încă aburinde, sacrificiu în cinstea apropiatei nașteri a Domnului.

E 17 decembrie și Ilie Cărmăzan, fost chiabur, fost proprietar de abator comunal, din care a mai rămas doar cu meseria de măcelar, mă roagă să dau drumul radio, o Glorie veche, care nu mai poate prinde decât posturi de pe unde medii. Nu-i place postul pe care l-am găsit, de altfel nici mie, toată ziua cu pionieri, cu partidul, cu Ceaușescu și Elena, marșuri și imnuri. Acum povestesc despre nu știu ce vizită pe la arabi. E a nu știu câta oară când spun cum a fost primit tovarășul acolo. A luat Cărmăzan aparatul. Știe el un post, undeva către capătul barei de ebonită, la care se dau colinde. E drept, un post pe care nu poți să-l dai prea tare, să urle ulița, că mai sunt unii cărora nu le plac colindele și te mai zic și la alții dacă le ascuți. Nu prea înțeleg eu ce e rău să ascuți colinde. Mă gândesc că, de fapt, așa se ascultă colindele, mai mult pe șoptite.

Cuțitul continuă să-și taie drum prin măruntaiele porcului, șoriciul scârțâie între dinți și radioul, printre pocnituri, te poartă, tânguitor, printre stânele de lângă zidurile Ierusalimului. Se schimbă ritmul. E o varinată cu dubași. ”O ce veste minunată, lângă Viflaim se-arată”, se aude, gros, glasul colindătorilor, acoperind dubele. Brusuc, colinda e înlocuită cu o voce răgușită. ”Înterupem programul de colinde pentru o ediție specială a emisiunii de actualități. La Timișoara, armata și securitatea încearcă să împrăști în forță demonstranții. Surse neconfirmate încă, susțin că s-a apelat la arme...” se aude, după care vocea e acoperită de bârâituri. Ori cât se chinuie Cărmăzan, vocea nu mai revine. Doar bârâituri și iar bârâituri. Încearcă și postul de la București. Marșuri. Marșuri și iar marșuri.

Norii refuză iarna asta să dea drumul zăpezii, vântul nu mai are ce răscoli pe câmpii ori pe străzile pline de gropi ale orașelor și nu mai are treabă decât cu părul și gândurile noastre. Porcul e tranșat, sărat, împachetat, mirosul de jumări arse, maios și sângerete fiert umple înserarea și nările avide de carne, făcându-ne să uităm pentru moment de anunțul de la radio...

Servesc din nou. Mai bine. Darius returnează greu, ridicând mingea mult deasupra fileului. Mă repezesc aproape cu ură. Smashul e, totuși, o formalitate. Darius nu mai apucă să reacționeze. Egalez la 20.

În fond, ce atâta agitație în văzduh, ce atâtea comunicate și minți înfierbântate când, afară, soarele te îndeamnă mai mult la săruturi fierbinți, la pulpe strivite în pumni și icnete de plăcere? Ce treabă am eu cu Ceaușescu și comuniștii pe care îi înjură buna, că i-au luat pământul, căruța, plugul, clăile cu fân, livezile

cu meri și pruni, că i-au băgat la CAP, că trebuie, precum negrii pe plantațiile americane de bumbac, să bage norme la ”colectiv”, de dimineața până seara?

Radioul, postul acela bârâit găsit de Cărmăzan, a luat foc, a înnebunit și, odată cu el, un sat întreg, o țară. ”Vine regele”, ”ne dau pământul înapoi”, ”rușii vor să intre în țară”, ”se parașutează americani”, ”se parașutează arabi”, ”se parașutează parașute”, am urlat și am țâșnit afară din casă, la căminul sătesc, la un ping-pong.

Mâna mi-a înghețat pe paletă, paltinul din sobă deabia mai sfârâie, iar lângă masa de joc Marius tușește, își suflă nasul, se mișcă, n-are importanță ce face, suficient că îi distrage atenția lui Darius, care trimite serviciul mult peste masă. Apuc să prind fracțiunea de secundă de panică, de teamă, de rușine, care sclipește în ochii lui Darius. Mușchii, tendoanele încordate pe mânerul paletei, precum primăvara pe coarnele plugului sau iarna pe secure, îi trădează încrâncenarea.

”Uite-al dracului, s-a găsit să vină șoarecele ăsta de bibliotecă, de la oraș, să mă bată”, își spune, simțind deja în vene moliciunea înfrângerii, rușinea la care va fi supus până va reuși să-și ia revanșa. E o înfruntare mută între sat și oraș. Fie că e vorba doar de oarecare partidă de pescuit, de un meci de fotbal ori unul de ping-pong, de fiecare dată eu ajung să-i reprezint pe toți orășenii, un fel de rasă inferioară, debilă, slăbită fizic de chimicale și toate celelalte substanțe ”otrăvitoare” care se găsesc în mâncarea din magazine, înjosită moral prin ruperea și înstrăinarea de origini, în comparație cu omul pur de la sat, călit la plug, la coasă sau la pădure, hrănit direct de la sursă cu tot ce are mai bun natura. De obicei se feresc de orășeni, parcă ar fi ciumați, rare fiind cazurile când îi primesc în jocurile lor. De fapt, nu e decât reversul medaliei la primirea pe care o au și ei când ajung la oraș.

Eu beneficiez de oarecare circumstanțe atenuante, sunt acceptat în grup doar pentru că, totuși, primii ani ai copilăriei și vacanțele mi le-am petrecut la țară. Nu sunt chiar așa impur ca ”ceilalți”. Cu toate acestea, sunt convins că ar avea mult de suferit dacă pierde în fața mea. Unde mai pui că, Darius fiind considerat a fi cel mai bun jucător de ping-pong din sat, cel care rezistă cel mai mult la masă înainte de a fi scos, umiliința ar fi fost resimțită de către toți. Mă pregătesc să servesc.

La naiba cu Darius și orgoliul lui stupid. Acum ar fi trebuit să fiu în Retezat, atent doar la zborul Valentinei pe zăpadă, nălucă pe schiuri, seara în fața unei

căni de lut ars, mirosind a scorțișoară și a vin fiert, ascultând-o cum murmură, alunecă, freamătă, sâni aburind îmbietor, provocator, chemându-mi degetele în recunoaștere, tresărind, încingându-se sub atingerea lor rece, prăbușindu-ne, pierzându-ne în complicitatea cearceafurilor, fără aer, fără trupuri, doar respirația și mirosul lemnului de brad ars, al scorțișoarei și al vinului fiert, împletindu-se și pierzându-se în noapte, peste zăpada încremenită.

Am sunat-o pe Vali și aseară, și de dimineață, și înainte de a porni spre cămin. Prelung, țiutor, precum o sireună crescută sub tâmplă, mi-a răspuns doar tonul de ocupat. Legăturile telefonice cu Timișoara erau tăiate.

Am minge de meci și serviciul. Pe lângă masa de ping-pong, toți își țin răsuflarea. Măinile încordate pe mânerele scaunelor, privirile ațintite pe sfera de celuloid. De mingea asta pare a atârna însăși soarta lumii. Ușor, ca într-o reluare cu încetinitorul, sfera albă se rupe din degetele mele, se ridică deasupra mesei, apoi coboară, așteptând întâlnirea cu paleta. Simt, da, simt că am îmblânzit-o, că e de partea mea de data asta, că mă ascultă și că va lua exact traiectoria pe care o doresc. "Du-te, te rog, du-te", mai apuc să-i spun, când, după un pocnet sec, explodează din paleta mea. Îmi dau seama că Darius e surprins de traiectoria luată de minge, dar uluiala nu durează nici cât a mia parte dintr-o secundă. Face un pas înainte, unul în lateral și, cu un ultim efort, reușește să "taie" mingea, imprimându-i o mișcare de rotație care o ridică mult deasupra mesei. Gâturile se lungesc, dar nimeni nu are curajul să respire, nu cumva să influențeze traiectoria mingii. Secundele s-au dilatat în ani, în secole. Doamne, cât mai e de așteptat până când vom vedea dacă sfera albă va cădea sau nu pe jumătatea mea de masă...

Ușa căminului se izbește de perete, curentul iscat învoburează fumul de paltin, desenând balauri și cosânzene printre băieții înghețați lângă masa de ping-pong, înfiorând acordurile chitarei ascunse în suflet și lăsându-l pe Apetrei, orfanul care lucrează la pădure mai mult pe țuică îndoită cu apă decât pe bani, să dea buzna în încăpere. Rupt de beat se prbușește pe podea, morman de zdrențe, visuri pierdute, sânge și humă.

A văzut oare cineva unde a căzut mingea? Parcă o nevăzută vrăjitoare a năvălit în cămin odată cu Apetrei, reușind să-i fure timpului exact fracțiunea de secundă în care mingea și-a încheiat zborul.

Toți par însă mai preocupați de soarta bețivului, decât de cea a jocului. Are ceva în el Apetrei, o sticlire a ochilor, un fel ciudat de a-și frânge pumnii, un

tremurat curios al bărbiei, care ne surprinde pe toți. Îl urmărim cum încearcă să se ridice. Se sprijină mai întâi în cotul drept, apoi în genunchi și în palme și iată-l, în cele din urmă, în picioare, ducându-și mâna la cap, aranjându-și părul lăptos, uleios și decretând: ”A căzut, mă! A căzut!” . ”Închide dracului ușa aia și zi cine a căzut?”. Ușa rămâne însă deschisă. La fel și răspunsul lui Apetrei. ”A căzut, mă, dacă vă zic. A căzut! Acu se dă la televizor. A căzut Ceaușescu!”.

Norocul lui Apetrei că e prea bătut de soartă. Altfel l-aș lua la palme. ”Mă, tu n-auzi să-nchizi ușa?” Ce ușa să mai închidă, Apetrei e din nou morman de zdrențe. Ce mama mă-sii poate să viseze asta? Poate numai vreo traseistă, dintre cele cu care îi plină intersecția satului, unde se despart drumurile de Timișoara, Arad și Deva. Poate o căsuță cu o sobă duduind, poate un râu de țuică, ori, poate... dar de ce-mi pierd eu vremea cu gândurile lui Apetrei? Dă-l încolo de labagiu! Am dat încolo și ping-pong-ul și ne-am postat în fotolii la Marea, la televizor.

Țuică fiartă cu chimen ne-a făcut Marea, să ne scoată frigul din oase, mai bine ni l-ar scoate cu pieptul ei de stă să plesnească, da nu poate că și bătrânii ei se uită la televizor cum ne uităm și noi să-l vedem pe Ceaușescu cu poporul, Ceaușescu cu elicopterul, cu huiduielile, cu ”libertatea”, ce ”libertate”, cum adică ”libertate” dau să întreb, dar oi fi prea mic să înțeleg, să aflu ce-i aia ”libertate”, n-am aflat nici ce-i chestia aia pe care o fac toți din sat cu Ileana lui Marin, traseista comunității, dar și cu celelate traseiste pe care le culeg din intersecție, chestia aia pe care ar trebui să o fac acum, undeva la o cabană din Retezat, cu Vali, ia uite cum am ajuns iară să mă gândesc la ea, țuica o fi de vină și elicopterul a cărui elice se zbate sub țeasta mea și ”libertatea” asta din care nu înțeleg ceva, că nu e cum ne zice la școală, de parcă ar fi prima dată când constat că ceea ce ne zice la școală nu e la fel cu ce se întâmplă în realitate, măcar de s-ar opri câteva secunde elicopterul ăsta de sub frunte, cum se mai zbate, cum se mai lovește de cutia craniană, parcă ar fi un fluture de noapte vrăjit de becul aprins, în jurul căruia dansează până când cade cu aripile pârlite și, uite, se dă la televizor, sunt sute, mii, zeci de mii de oameni care cer ”libertate”, dar cer oare ei același lucru, că de-ar fi să-i întreb pe Darius, pe Ovidiu, pe Sebi, sunt convins că fiecare ar da un alt răspuns, că nu-i ca țuica asta cu chimen despre care dacă zic că e țuică cu chimen, apoi țuică cu chimen este pentru toți și dacă bei prea multă cu siguranță te trezești cu un elicopter în cap, la fel cum e și cu chestia aia, că dacă-i întreb, toți or să-ți spună același

lucru, da nu pot să-i întreb, pentru că nu pot recunoaște că eu n-am făcut-o niciodată, că ar râde de mine, dându-și coate, ”uite-l, bă, la șaișpe ani, citește toată ziua prostii în cărți și și-o freacă noaptea sub pătură”, ah, măcar să-și fi terminat zborul mingea aia, sunt convins că a fost aut, că aș fi câștigat meciul, să-i învăț minte, să înțeleagă că chestia aia nu e totul, sau poate e și nu mi-am dat eu seama, nu cu siguranță nu e, că uite, ăia la televizor cer ”libertate”, nu chestia aia, ce chestie și ”libertatea” asta, să iasă în stradă atâta lume pentru ea și eu habar să nu am ce e, al naibii elicopter, a luat-o razna de tot, mă ridic din fotoliu, reușesc să plec de la Marea, și-or fi dat seama, nu și-or fi dat seama ce rău mă simt, nu, nu și-au dat seama, am reușit să mă prefac bine, nici buna nu și-a dat seama și nici nu m-a văzut când am intrat în cămară de unde am luat o litră de țuică cu care am fugit în intersecție, unde soldații au blocat drumul cu un camion, din remorcă rânjind o ”câțea”, mitraliera plutonului, ce bine că e frig, că parcă s-a mai potolit și elicopterul.

Soldaților le sticlesc ochii, peste Mureș, în noapte, sticlesc rachetele de semnalizare, cică au atacat teroriștii unitatea de la Sârbi, cică îs arabi, ai lui Ghadafi ori Arafat, antrenati special pentru luptele de gherilă și împrumutați lui ceaușescu, da a arabi nu arată decât șoferii TIR-urilor oprite în intersecție. Turcii zâmbesc speriați mitralierei și puștilor îndreptate spre ei. Le dau jos pe ”fășnețe”, fac semnul victoriei și demarează în trombă, fericiți că au scăpat doar cu atât.

Și atunci, bucurie pe soldați! Trag un gât din țuica pe care le-am adus-o și urlă la durduliile roșcate, îmbălsămate, rujate, ptiu!, vrăjitoare buhăite, ”hai, mami, să-ți arăt teroristul!”, le strigă și le arată ”teroristul” în direct, în podul lui Iusti, printre paie, sus și jos, numai de teoriiști și revoluție se țin.

Peste Mureș, artificiile și duduiturile nu conțin, n-am văzut așa ceva decât mai demult, la televizor, când au dat un reportaj de la Rio, dar reportajul era alb-negru, aici totul e color, păcat că țuica e pe terminate, așa fierbinte alunecă pe gât în jos, lasă însă că TIR-urile și pițipoancele parcă nu se mai gată, eu m-am împrietenit cu un soldat, Alin, e din Constanța, și l-au trimis la mama dracului, să facă armata pe aici, o zi face cu trenul până acasă, n-a fost decât de două ori în jumătate de an, da, acu, e liniștit, tocmai s-a dat jos de pe o blondă spălăcită și mai vrea o gură de țuică. ”Bună țuică ai, mă Mihai. Mă, da bună e și asta”, zice, arătând către blondă și, în timp ce țuica îi arde măruntaiele, îi vine și ideea cea de pe urmă: ”Mă, tu ai futut?”.

Bubuie artileria la Sîrbi, parcă ar vrea să dea jos cu cerul, ori numai mi s-a părut și bubuitura e doar în inima mea, cum să-i spun că eu... că niciodată... că doar cu școala... cu țuica din când în când... că numi la televizor am văzut, când se făcea "video" în sat... mi se strânge mâna pe sticlă, alcoolul mi-a încins măruntaiele, cum îmi place să mă mint, parcă n-aș ști că nu alcoolul mă sfârșește acum pe dinăuntru, reușesc însă să-mi dreg glasul și să mă fudulesc: "No, bine, mă!", "Atunci e rândul tău, că bună țuică ai adus. Pe la noi numa poșircă se face din prune. Noroc că avem vin bun. Da, pe frigu ăsta, de țuică ai nevoie. Și de una ca asta. A ta-i!".

Să tot aibă vreo treizeci de ani, da cu astea nu știi niciodată, poate n-a trecut nici de douăzeci și cinci, sub atâtea rujuri și rînduri de pudră, n-ai cum să ghicești. Jacheta din piele, maro, e mâncată pe la coate și mâneci, iar sub jachetă un pulover roz, decolat, lasă să i se vadă țâțele, mamă ce țâțe, are dreptate Alin – revoluție, țuică și curve. Pantalonii negri, imitație de piele, se chinuie să păstreze înăuntru coapsele și fundul exagerat de lat. Dă-l naibii de fund, oricum n-am cum să dau înapoi.

"Ai?", mă întreabă Alin. Mă uit mirat la el. "Ce?". "Atunci să nu i-o dai decât sus!". Înțeleg și întorc capul, să nu vadă cum obrații mi-au explodat mai ceva ca artificiiile de dincolo de Mureș. Noroc că m-a salvat noaptea. Un coleg de-al lui Alin, care a tras cu urechea, vine lângă noi: "Ține!". Îmi pune în mână un plic pătrat de staniol. Am mai văzut și în piață, la Deva, pliculețe de-astea, mămbiau țigăncile: "hai, domnișoru, ia un antibebi!". Fac o ultimă încercare: "Cu una din astea?". Realizez însă că îi jignesc, uite-al dracu prinț, se ține doar cu starlete și vedete, ori, mai degrabă, numai gura e de el, în rest tot cu manuela. Privirile lor disprețuitoare mă conving să trec la fapte. Las că le arăt eu ce înseamnă să fii bărbat.

"Hai, tanti, pe aici e drumul către interviu". Știe ea, însă, prea bine drumul, tocmai l-a făcut dus-întors de câteva ori. Dă poarta curții la o parte, nepăsătoare la javra neagră care mârâie de două, trei ori, mai degrabă aprobator, decât amenințător. E cu câțiva pași înaintea mea. Cu mine ori cu altcineva îi e indiferent. Pe mine m-au luat însă frigurile, ce prost am fost că n-am luat cu mine sticla de țuică, ce bine mi-ar prinde acum o gură. Lângă scara care duce în pod e un lămpaș. Blonda n-a avut nevoie de el, s-a descurcat și fără, îl iau însă eu.

Când ajung sus, ea apucase să scape de pulover și de jachetă, iar pantalonii îi atârnav în vine. Nu avea chiloți. La ce bun să se mai obosească să-i dea jos. Grăsimile greu încercate de vestimentația strâmtă, se lăfăie acum în voie. Dar nu treaba grăsimilor o am eu. Privirea mi se fixează pe pata neagră care îi răsare sub burtă. În lumina tremurătoare a lămpașului își schimbă mereu forma, pulsând o viață proprie, independentă de grăsimile care o înconjoară. Mă atrage, mă absoarbe.

Elasticul chiloților mei stă să pleznească și o căldură neobișnuită înlocuiește frigurile de mai înainte, urcând încet, din vârfurile degetelor până către ultimii neuroni, pulsul o ia razna, iar mâna dreaptă, care ține lămpașul, capătă un tremur ușor. Reușesc să mă controlez, să îndepărtez fânul până la scândurile podului și să las jos lămpașul. Prin despărțitura dintre două scânduri văd umbrele a două vaci. N-au nicio treabă, rumegă liniștite. Ce artificii, ce revoluție, ce țâțe fleoșcăite! Fânul să fie uscat!

Nu mă pot gândi însă prea mult la cele două vaci. Sunt aspirat, absorbit de pata aceea neagră, unduitoare, de sub pânțele blondei. Curva se prinde. ”Băiețuș, ai mai văzut pizdă până acum?”, zice și începe să râdă. În lumina palidă a lămpașului, gura i se schimonosește oribil. Mă enervez. ”Taci, dracului, curvo!”, îi strig, înfingându-i pumnul în bot. Mă deschei la pantaloni și-i arunc ”antibebi-ul”. ”Hai, mai repede, că trebuie să mă întorc la teroriști!”

Are îndemânare la desfăcut staniolul, de parcă de o mie de ani numai asta face. Rupe cu dinții colțul, apoi îl desfoliază atent, să nu se zgârâie sau să se rupă balonașul din el, pe care, aproape tandru aș putea spune, începe să mi-l ruleze pe mădular. Când degetele ei mă ating, stomacul mi se chircește instinctiv, dar nu mai am cum să mă opun. Mă trage peste ea în fân, mă cuprinde cu coapsele, cu mâna dreaptă îmi conduce mădularul în acea despicătură clocotindă, care s-a transformat într-un vulcan în miniatură, iar din buci îmi imprimă o mișcare ritmică. Trupurile ni se fleoșcăiesc unul de altul, gâfâim, am transpirat și pieptul meu se lipește de al ei, câteva fire de fân se strecoară între noi provocând arsuri la atingere, în gât îmi vin gust de țuică fiartă și de chimen, peste Mureș duduie puștile, tunurile, artificiile, vacile rumegă liniștite sub noi și, din nou, fânul care ne zgârâie, dar nu-mi pasă, să mă ardă, gâfâi, gâfâie, gâfâim, mamă, mamă, ce revoluție, ce explozii... ce explozii... ce explozie!

Nu mă mai pot abține, îmi dau drumul, simt cum un lichid fierbinte umple balonașul, simt cum eu, cu totul, mă scurg în balonaș, pierzându-mi orice

urmă de voință, căzând moale pe umărul ei. Miroase a fân și a sudoare. Mă alintă. "Lasă, băiețș, așa e prima dată". Încearcă chiar să mă sărute. Din reflex îmi acopăr gura cu palma. La ce naiba a trebuit să-mi vină acum Valentina în minte, mireasma buzelor ei, zâmbetul ei, alunecarea ei pe schiuri, undeva în Retezat, așteptând-o cu un ceai fierbinte, cu rom, să povestim despre toate banalitățile lumii, despre profesori, copiat, fițuici, ce năzdrăvăni am mai făcut în ultimul trimestru, de practica agricolă, de ultimele meciuri din campionat, câte banalități ne-am mai putea spune, mână în mână, gură în gură, furându-ne aerul unul altuia, iar apoi, când am obosi, dacă ar vrea, sigur ar vrea, ne-am prăbuși între cearcefuri, să-i gust fiecare por al pielii, sânii aceia ionatani, nepârğuiți, cu care m-am jucat de atâtea ori în scara ei, mereu speriați de ușile care se deschid, de colegii care dau buzna prea grăbiți pe treptele cabanei.

Sar în picioare, din câteva mișcări trag hainele pe mine și, din două în două scări, cobor din pod. Nu mă mai interesează dacă blonda mă urmează sau nu. Doar vacile le mai aud. Continuă să rumege liniștite. Îmi aranjez hainele, încerc să par calm, stăpân pe mine, bărbat, ce mama mă-sii, doar mă așteaptă Alin și colegii lui de pluton. "Na, i-ai dat-o sus?", mă întâmpină întrebarea lor. Îi zăresc ca prin ceață. Îmi zâmbesc complice, îmi fac cu ochiul. Mă bat pe spate. N-am însă ce le răspunde. Mai fac doi pași, până la un nuc de pe marginea șoselei, să mă sprijin de el și să vomit. Țuică fiartă, chimen, omletă cu jumări, o minge albă, de celuloid, castraveți murați, un antibebi, un sărut prea încins, șorici afumat și, da, în sfârșit, un elicopter. Privesc ultimele rotații ale elicei în melanjul de ouă, țuică fiartă, celuloid, castraveți murați, antibebi și șorici afumat. Deasupra Mureșului, rachetele continuă să duduie, să lumineze cerul.

Și când te gândești că, cu doar câteva ore mai devreme, am avut minge de meci la Darius. Sunt sigur, sunt convins că mingea returnată de el a zburat în aut.

Am dormit până către prânz. Fără visuri. Fără gânduri. Departe de podul lui Iusti. De Timișoara. De Valentina. De rumegatul aprobator al vacilor. Departe de mine. La trezire, reușesc să mănânc câteva jumări cu muștar și usturoi. Mult usturoi. Să piară toți demonii din mine. Unul câte unul. Dau un telefon la Timișoara, la bunicii lui Vali. Nicio șansă. Liniile sunt, în continuare, blocate. Ton de ocupat. Mai iau câteva jumări. Muștar și usturoi. Să iasă toți dracii în vântul de afară. Halal iarnă. Fără zăpadă. Fără un fulg. Doar un vânt înțepător. Cică i-au prins pe Ceaușești. Au murit mulți tineri. Se vorbește tot mai mult de

democrație, de libertate. Am început și eu să-i prind gustul. Are așa, cum să vă spun, gust de sudoare. Și miroase a fân. A țâțe fleoșcăite. Precum o curvă.

Iar Valentina e departe. Într-o Timișoară în care se trage, se cântă pe străzi, se moare. Poate că și acolo lumea se iubește. Prin subterane. Prin scările blocurilor. Un cântec. Un sărut. Un glonte. Sub privirile guzganilor. O jumară. Muștar și usturoi. Adorm. Fără visuri. Fără Valentina. Fără gânduri. Fără mine.

A venit Crăciunul. Telefonul e tot ocupat. Ceașescu nu mai e. Au venit alții. Nu se mai trage. Ba se mai trage. Suntem democrați. Suntem liberi. Cu voia dumneavoastră, ultimii pe listă. E Crăciun. Curva a rămas undeva, departe. În veacul trecut. Poate și mai demult. În cine știe ce viață anterioară. Aproape e doar această libertate câștigată zilele trecute. O savurez prin toți porii. Am aflat și cum e cu chestia aia. Ce mult seamănă una cu alta. Poți să devii liber la fel cum poți poseda o curvă într-un pod, pe fân. Mai încerc numărul bunicilor Valentinei. Trebuie să o aud. Să-mi spună cum a fost la Timișoara. Cum s-a câștigat libertatea. Cum s-a tras. Cum s-a strigat. Cum a fost revoluția în direct. Are, probabil, atâtea să-mi spună. Am rezolvat o cameră la o cabană din Retezat. Acum, mai toată lumea stă pe acasă. Cabanele dacă au două, trei camere ocupate. Sigur i-a trecut supărarea. O să-i cânt toată noaptea de An Nou. Trebuie să inventez ceva despre revoluția mea.

Telefonul țârâie prelung. O sirenă care dă deșteptarea. În sfârșit! La capătul celălalt al firului bănuiesc că e bunica lui Vali. "Sărut-mâna. Sărbători fericite! Mihai la telefon. Prietenul lui Vali. Vali e acasă?". La început n-am auzit decât un hohot de plâns. Apoi, întretăiat: "Vali nu mai e. S-a dus pe 17 în oraș. Nu s-a mai întors. S-a dus și ea, cu toți ceilalți. Nu s-a mai întors...". Vocea bătrânei s-a oprit. Respira parcă mai ușor. Nici nu mai plângea. "S-a dus, Mihai, mamă. S-a dus în piață și nu s-a mai întors. Să n-o uiți, Mihai. Mi-a povestit atâtea despre tine. Să n-o uiți, mamă". Am pus, încet, receptorul în furcă. Cred că am uitat să mai salut. La ce bun? Televizorul huruie în surdină. Se vorbește non-stop despre libertate. Și Vali, tot pentru libertate a ieșit pe străzi. Aiurea! Parcă știa ea mai bine ca mine ori ca alții ce e aia libertate. S-a dus pentru că nu putea să stea acasă când era atât de multă lume pe străzi. Parcă era discotecă. Aglomerație și cântece. Da, Vali s-a dus în piață pentru libertate, deși habar nu avea ce e aia libertate. Se cânta însă. Se striga. Cum să stai în casă? Nu, n-o s-o uit! Promit!. Niciodată n-o să uit aerul dintre noi, aerul cu care ne asfixiam unul

pe altul, până când ni se făcea dor de respirație, de prăbușire, cu aripile strânse mototol între gură și degete. Năluca pe schiuri, câte banalități ne așteptau la un ceai fierbinte, cu rom, la un vin fiert, într-o cabană înghețată, în vârf de Retezat.

Chitara se face zob de geamul camerei. Sticlind în lumina becului, cioburile se împrăștie pe covor. Ce reci sunt! Și tăioase. Ai simțit vreodată un ciob de geam, înghețat, alunecând ușor peste încheietura mâinii? Ușor, ușor de tot? Doar cât să cresteze pielea Să o desfacă deasupra arterelor tremurânde. Ai simțit vreodată tremurul arterelor în fața unui ciob de sticlă închețat și ascuțit, al naibii de ascuțit, precum un brici? Le-ai auzit murmurul în fața ciobului de sticlă? Nicio rugăciune nu sună mai înduioșător decât jelania arterelor și venelor în fața unui ciob ascuțit ca un brici! Doar o împunsătură. O picătură roșie ce se prelinge pe ciob. O a doua înflorind pe perdea. A treia pe covor. A patra. A cincea. A șasea. Cine să le mai numere. Perdeaua e toată un câmp de maci. Covorul la fel. Și a început să ningă. Mai întâi, șovăitor, un fulg răzleț, rătăcit prin câmpul de maci. Apoi încă unul. Apoi, în tandem. O picătură de sânge. Un fulg de nea. O picătură de sânge. Un fulg de nea. Roșii mirese. Albi miri. Doamne, cât poate să ningă! Zăpada acoperă totul. Iar în albul ei imaculat înfloresc macii. Mă desprind, unduitor, dintre maci. Zbor.

Oare când a nins atât de mult la mine în cameră? Și ce-i cu șerpii care se furișează sub pielea antebrațului stâng? Ies din venele, din arterele mele, se preling transparenți pe cearceaf și se ridică lângă pat într-o fiolă suspendată. Simt o mângâiere pe cap. Cea care mă mângâie e o asistentă brunetă, cu ochii verzi. Oare de ce toate asistentele au ochii verzi? Îmi zâmbește. "Stai liniștit. Totul e în regulă!".

Ah, știu de ce toate asistentele au ochii verzi. Să le pot cânta, să le pot șopti, cântecul acela, îl știți cu toții: *"Fetele cu ochii verzi/ niciodată să nu le crezi..."*

Autostopista clovn cu ochi albaștri

Am revăzut aseară ”Pride and Prejudice”. Și mi-am reamintit de o adolescentă cu ochii albaștri din Koln. Care visa să ajungă clovn...

... era prin mai 2007 și toate păreau să meargă de minune în acea primăvară. Mă întorceam de la Amsterdam, unde învățasem presă de la jurnaliștii olandezi. Și, unde pe lângă Van Gogh și Vermeer, am avut parte și de Ziua Reginei, sărbătorită cu toată Olanda pe bărcile de pe Amsteel Canal din Amsterdam, olandezele (blonde sau brunete) ne confundaseră cu spaniolii (și cea mai mare greșală era să le spulberi iluzia asta – un fel de nostalgie după perioada în care făceau parte din Imperiul Hispanic), iar în bagaje se aflau bulbii de lalele, negre și albastre, promiși, pentru maică-mea și încă trei mătuși.

Ei bine, toate ar fi fost bune și frumoase dacă la un asemenea drum (Cluj – Viena – Praga – Amsterdam și retur prin Koln – Hamburg – Stuttgart – Munchen – Linz – Viena) aș fi luat și un GPS cu mine. Astfel că nu e de mirare că, la ieșirea din Koln, stăteam neputincios într-o benzinărie, privind nedumerit informațiile de pe indicatoare și cele de pe harta clasică, de hârtie, și încercam să-mi explic de ce, nicicum, nu vroiau să fie de acord unele cu altele.

Atunci, de pe o bancă a cafenelei din benzinărie s-a ridicat o fată, căreia cu greu puteai să-i dai mai mult de 20 de ani, într-un pulover verde, cu părul brunet, ușor cârlionțat și, da, ei bine, da, cu niște ochi albaștri absolut incredibili. Știu, unii dintre voi o să se supere acum pe mine, când o să vă spun că în direcția mea se îndrepta.

Știa engleză la fel de ”bine” ca mine, dar până la urmă mi-am dat seama că vroia să ajungă la Stuttgart. ”Dumnezeu al hărților și indicatoarelor greșite,

Dumnezeu al GPS-urilor lipsă, mulțumesc!”), am vrut să exclam. Stuttgart, și nu Hamburg (de unde și eroarea mea), era și următorul punct de reper al meu pe traseu, așa încât în cinci minute am alimentat, am plătit, i-am pus rucsacul în portbagaj și eram în drum spre... Munchen.

Stâlcind cuvintele, acordurile și timpii gramaticali (lucru de care eu eram ultimul în stare să-mi dau seama) mi-a spus povestea. Era din Koln, în acel an termina liceul, dar, între timp, pentru că citise un anunț în ziar, mergea la Munchen pentru a da concurs pentru un post de... clown. Da, chiar așa mi-a spus, clown (mă rog, ”clown”). Am zâmbit. Din umeri m-a întreat ”de ce zâmbesc?”. ”Heinrich Böll”, i-am răspuns, cu gândul la ”Opiniile unui clown”. A început să râdă. Ar fi fost culmea să nu știe cartea. Doar era ”consăteană” cu Böll. Apoi, doar mimând, mi-a dat de înțeles că nu, ea nu va fi un clown precum cel din cartea lui Böll.

Așa a început una dintre cele mai incredibile reprezentații de mimă la care mi-a fost dat să asist. De la ”Opiniile unui clown” am ajuns la filme. Eu spuneam titlul filmului, iar ea îl ”interpreta”. Sau alegea ea pelicula și eu trebuia s-o recunosc. A fost, pe rând, Esteban Trueba din ”House of the Spirits” și Elizabeth din ”Pride and Prejudice”, James Bond și Dracula (ar fi fost culmea să lipsească), până și Malena, cu toate că ultimul lucru pe care mi l-aș fi imaginat ar fi fost s-o recunosc pe Monica Bellucci într-o adolescentă firavă și cu ochii albaștri din Koln.

De la 140-150 km/oră, acul a coborât către 80-90, iar de pe banda doi am trecut pe prima bandă. M-am postat în spatele unui TIR și cu greutate am reușit să mă opresc din răs. Așa am trecut și pe lângă Stuttgart. Apoi au apărut indicatoarele care anunțau apropierea de Munchen. Pe stânga era deviația către Linz, Viena, Budapesta, Oradea, Cluj...

M-a invitat să-mi arate Munchen-ul. Pe care nici ea nu-l văzuse. I-am zâmbit, dar am rezistat ispitei. I-am dat rucsacul și o carte de vizită. ”Who knows?”, am mai spus, am urcat în mașină. A doua zi, pe la amiază, eram cu prietenii în Piața Muzeului, la o bere...

Da, ar fi frumos să vă spun că ieri (sau de dimineață) am primit un telefon sau un mail de la clownul meu preferat. Nu, nu s-a întâmplat asta, dar, de-o fi să se întâmple, promit să vă spun și vouă. Sunt însă unele zile în care sunt invidios,

poate chiar gelos, pe toți nemții care o urmăresc și o văd prin spectacole (pentru că nu am nici cel mai mic dubiu că nu ar fi luat concursul ăla). De cele mai multe ori însă, când îmi amintesc de autostopista cu ochi albaștri din Germania zâmbesc liniștit – sunt convins că e una dintre acele puține persoane care își trăiesc propriul vis. Nu pe al altora. Și care îi face pe alții să viseze.

P.S. Nici până în ziua de azi nu mi-am luat GPS.

Și satirii din ghips zboară, nu-i așa?

Satirul s-a ridicat ușor de pe soclu și și-a luat zborul. Am auzit doar un scrâșnet. Șurubul care-i străpungea copita dreaptă și care l-a ținut ținut decenii de piatră și-a slăbit strânsoarea și a plesnit cu un pocnet sec. În urmă au rămas niște mici bucățele de gips. Prin spatele de cal au ieșit aripile. Mici și verzi, ca ale unui copil de doi ani. A cântat ce a cântat la flaut. A lovit de două ori din aripi. Știa deja să zboare. Era toamnă și sub vântul stârnit de aripile satirului s-a desprins o duzină de frunze și castane.

De față a fost și administratorul Parcului Central. M-a rugat să merg cu el la Poliție. Să dau o declarație despre cei trei huligani care au spart satirul de gips. Am încercat să-l conving că și-a luat zborul. Nu m-a crezut. A trebuit să merg la Poliție. Nici sergentul-major care m-a interogat nu m-a crezut. “Unde s-a mai auzit de satiri zburători cu aripi mici și verzi?!”, a urlat la mine. “În Marquez”, i-am replicat. I-am explicat că în acea dimineață, la anticariat, găsisem prozele lui scurte. I-am povestit despre bătrânul înger, cu aripile frânte, din cotețul lui Pelayo. “Ce marchezi, domn’le? Îți bați joc de noi? Poate vrei să-ți marchez eu vreo două! Ia scrie, tu, acolo, cine a spart satirul!”.

Atunci l-am auzit iarăși. Cânta la nai de data asta. “Ce mă fac cu dobitocii ăștia? Nu cred că ți-ai luat zborul. Nu mai râde, că nu tu dai declarații la Poliție”. N-a mai râs, ci a intrat în biroul sergentului major. Continua să cânte la nai. S-a oprit doar o clipă. Să-mi zâmbească. Aripile îi crescuseră între timp. Puful verde se transformase într-un penaj des și albastru. Gipsul ros de ploii atâția ani se curățase și scliffea precum marmura șlefuită.

“Vedeți că nu l-a spart nimeni!”, am strigat triumfător. Administratorul parcului și-a făcut cruce și s-a retras doi pași către ușă. Sergentului major i-au ieșit ochii din orbite, precum unei uriașe broaște râioase. A dat să pună mâna pe receptor. Să raporteze. Poate căuta butonul alarmei. N-a mai apucat să-l apese. A fulgerat și

pe frunzele castanilor din fața Poliției s-a auzit răpăitul ploii. Ploua cu stele mici în formă de capete de copii bucălați. Am luat satirul de mână și am ieșit în ploaie. O picătură, cap de copil bucălat, mi-a căzut pe buze. L-am sărutat. M-a sărutat și el și s-a topit. Satirul și-a scos vioara și a început să cânte o arie de Paganini. Picăturile, stelele cap de copil, adunate în bălți, pe trotuare și pe marginea bordurii și-au luat zborul pe notele lui Paganini. A ieșit soarele și din ploaia de capete de copii bucălați n-a mai rămas decât sărutul. Până și satirul dispăruse iarăși.

Au apărut, în schimb, sergentul major și administratorul Parcului Central. Și cu un popă după ei. Nu știu unde l-au găsit așa repede. “Piei, Satană, din sufletul robului lui Dumnezeu!” După gestică am înțeles că eu aș fi “robul lui Dumnezeu”. Mă exorciza. “Părinte, pe tine nu te iubește Dumnezeu. Ție nu ți-a arătat satirul zburător”. Și-a făcut cruce, a început să dea mătănie și să recite un psalm pentru sufletul meu. Îl compătimeam. “Nu înțelegi, părinte, că și Dumnezeu mai glumește din când în când? Întreabă-i. Și ei au văzut satirul zburător”. Polițistul și administratorul au negat. I-am lăsat în plata Domnului.

M-am întors în parc. Pe o bancă din marginea lacului, satirul mă aștepta. Cânta la flaut. O baladă tristă. Despre părinții și frații lui de la care nu mai avea vreo veste de secole. Mi-am plimbat mâna prin șuvițele albe și ondulate ale părului lui. Pe obrazul de gips s-a scurs o lacrimă. L-am strâns la piept și l-am sărutat pe frunte. I-am dat drumul. Să zboare. Dumnezeu nu poate fi atât de crud. Mai ales când glumește...

Au trecut ani de atunci. Nepoții nu m-au crezut. Dar le place povestea cu satirul zburător. Întotdeauna adorm înainte de a ajunge la final. Într-o zi, Andrei, cel mai mic dintre fâncii Norei, mezina mea, mi s-a aruncat în brațe. “Buni, buni, azi și-a luat zborul un satir din parc”. I-am zâmbit. “Nu, buni, asta e o poveste veche. Azi satirii nu-și mai iau zborul. Hai, în seara asta nu vă mai las să adormiți până nu vă spun povestea până la capăt”. Andrei nu s-a lăsat. Gâfâind și cu obraji roșii m-a târât până în Parcul Central. Două dintre soclurile fântânii cu satiri și nimfe de gips erau goale. Spre noi s-a îndreptat un bătrânel coșcovit. “Mai țineți minte, domnu’, acu’ jumătate de veac, când trei huligani au spart un satir? Nu i-au prins și nepoții lor s-au întors și au mai spart unul”. Cu toată cocoșa și vocea hârșăită, l-am recunoscut pe administratorul Parcului Central.

N-am apucat să-i răspund. Castanii au foșnit și o duzină de castane s-au rostogolit pe alei. Preludiu pentru acordurile unei chitare care au răsunit, mai apoi, de deasupra copacilor.

Morminte în mișcare

”Beautiful Day”

Dragă I., dă-mi voie să-ți dedic această carte, care, dacă va fi s-o închei la un moment dat, ți se va datora într-o foarte mare măsură. Nu ai avut nevoie decât de o clipă, de o propoziție, pentru a-mi reaminti de lucrurile cu adevărat importante, cele care sunt într-atât de evidente încât, de cele mai multe ori, le ignorăm.

N-am avut atunci curajul să-ți spun ce s-a întâmplat pur și simplu pentru că m-am speriat, m-am îngrozit.

Nu-mi venea să cred că am găsit ceea ce căutasem atâta vreme, ba, mai mult, că totul capătă un sens. Sper că îmi vei ierta într-o bună zi scăparea de atunci. Până la urmă, chiar și rândurile de față sunt un exercițiu de penitență.

Mai dați-mi voie să dedic această carte tuturor celor care nu și-au făcut din supraviețuire un scop în sine. Celor care mai au curajul să creadă în ei înșiși și în faptul că ceea ce fac poate schimba lumea. Celor care, nu de puține ori, ajung să fie catalogați drept ciudați, neadaptați ori de-a dreptul nebuni pentru simplul motiv că nu renunță la visurile lor. Sincer vă spun: nu e cazul să-i compătimiți, mai degrabă să-i invidiați. Pentru simplul motiv ca ei își trăiesc propria lor viață. Nu pe a altora. Iar dreptul de a-ți trăi propria viață este unul pentru care, într-adevăr merită să lupți.

Din start vreau să clarific un aspect - nu sunt chiar într-atât de ipocrit încât să susțin că totul e doar un exercițiu de creativitate, o ficțiune. Totul e cât se poate

de real. Și ceea ce s-a întâmplat la Roșia Montană. Și ceea ce a fost între noi. Acea clipă incredibilă de pe cetatea Devei, cu întregul oraș, Mureșul și copilăria la un loc, la picioare. Înghețata care n-avea nici un gust, dar ne-am încăpățânat s-o terminăm. Am încercat să-i ignorăm pe însurășii care se cocoțaseră taman până în vârful cetății pentru câteva fotografii și un filmuleț. Am încercat să-i ignorăm, zic, dar n-am avut cum, pentru că erau atât de caraghioși și de falși în același timp. O imagine perfectă pentru albumele cu oameni fericiți. Fericiți pe dracu! Totul era de o falsitate înfiorătoare. Cu cât încercau să pozeze mai mult în oameni fericiți, cu atât mai mult scena devenea mai tragică. De o tristețe rece, cinică, un șarpe de gheață încolăcindu-se pe șira spinării. Când îi vedeam cât de mult se chinuiau să arate fericiți în fața aparatului de fotografiat și a camerei de filmat...

Pentru ei era mai important modul în care vor apărea în fotografii și pe film. Tot ce conta era ce vor arăta a doua zi, peste un an, peste zece, peste douăzeci, peste treizeci, rudelor, prietenilor, colegilor, copiilor, nepoților... Dacă în fotografii vor zâmbi, înseamnă că totul e în regulă. Important nu e să fii fericit, ci să arăți că ești fericit. Iar pentru aceasta ai nevoie de dovada - de filme, de fotografii.

Trăiască fotografii! De ei depinde fericirea lumii! La asta se rezumă fericirea în ziua de azi. La câteva instantanee în care oamenii zâmbesc...

Să fiu cinic? Când unii vă arată fotografii ori filme înfățișându-i veseli și fericiți, râdeți-le în nas! Întrebați-i cât la sută din viața lor se află în acele fotografii. În acele filme. Unu la sută? Doi la sută? Trei la sută e deja prea mult! Așa, și apoi mai puneți-le niște întrebări. Ce au făcut în restul timpului? În acel 98% ori 99% din viață care nu apare în nici un album, pe nici un filmuleț? Ce și-au spus când aparatul de fotografiat nu era ațintit asupra lor? Când nicio cameră și niciun microfon nu i-a înregistrat? Întrebați-i despre toate cuvintele pe care nu și le-au spus, toate gesturile pe care nu le-au făcut, pentru că nu apăreau în niciun cadru, pentru că nu-i fotografia nimeni. Ce fericiți ar fi toți oamenii din lume dacă ar ști că sunt fixați în fiecare moment de o cameră de luat vederi. Atâta ar zâmbi și atâta ar mima fericirea, încât asta ar deveni starea lor de fapt. Ar ajunge chiar să creadă că sunt fericiți! Din păcate însă, oamenii știu că nu sunt fotografați ori filmați permanent. Astfel își permit să fie triști...

Aceasta nu este însă o carte despre tristețe. Pentru că nu tristețea este starea de fapt a lumii. Tristețea este doar o stare trecătoare. Ea există doar pentru a

da o unitate de măsură fericirii. Repetă-ți asta în fiecare dimineață, când te dai jos din pat, înainte chiar de a ajunge să te uiți în oglindă. Astfel, primul lucru pe care îl vei vedea va fi un om zâmbitor. Și nu uita asta nici o clipă, pe tot parcursul zilei.

Dar, probabil, or să fie lucruri care or să vă întristeze. Nu o să aveți cum să râdeți cu gura până la urechi când o să vă povestesc ce s-a întâmplat la Roșia Montană. Și nici atunci când o să vă spun peste ce trebuie să treceți în viața de zi cu zi. Dar, repet, toate aceste lucruri s-au petrecut din prostie. Pentru că, vai, există atâta prostie pe lumea asta! Sper însă că voi, cei care citiți aceste rânduri, în acest moment, nu sunteți proști. Pentru că, sa fie clar, eu nu scriu pentru prostovani!

Până una-alta, însă, sunt egoist. Fie că vrei, fie că nu, mă vei asculta. Mă rog, mă vei citi. Pentru că de ascultat e mai greu - mai mult ca sigur nu voi avea niciodată atâta timp la dispoziție pentru a-ți spune toate câte am să-ți spun, fără să mă întrerupă cineva. Pentru că, cel mai probabil, nici n-aș avea curajul să-ți spun tot ce am să-ți spun direct, privindu-te în ochi. Pentru că aș încerca, precum de atâtea alte ori, să mă ascund după tot felul de clișee, după fraze pregătite din timp, după banalități care sună frumos, dar, de fapt, nu spun nimic.

Dar, poate, ar fi cazul să nu-ți mai fac atâtea promisiuni, ci să ajung la subiect. Pentru că spuneam că o să-ți povestesc despre Roșia Montană. Totul a început în urmă cu vreo șapte ani la Vișeu de Sus, pe o șină de cale ferată. Pentru că, dacă nu știți, gara din Vișeu de Sus e undeva către... Sighet. Lucru de care habar n-am avut până când, într-o dimineață de aprilie, am luat-o pe șine. De fapt, cel puțin pentru mine, povestea Roșiei Montane a început mult mai devreme, în gimnaziu. Atunci am aflat, de la un coleg de clasă care avea bunici în Roșia, despre vâlve, holoangăni, băuța șponghii. Pe atunci am pus la cale o expediție fabuloasă în Roșia. Dar voi ajunge și la asta.

Pe scurt, însă. Roșia Montană e o localitate din Munții Apuseni. De sute, de mii de ani, localnicii de aici dorm pe aur. Dacă ar săpa sub podeaua casei lor, ar da peste aur. Când își îngroapă câte un mort, nu e lucru de mirare ca lopata ori târnăcopul să scoată la lumină o pepită de aur. Prunele și porumbul de aici n-ajung mai în niciun an să se coacă. Pentru că aurul are nenumărate însușiri, însă nu ajută cu nimic la coacerea prunelor și a porumbului. Doar cartofii ce mai reușesc să se împlinescă. Dar și aceștia sunt mici și piperniciți. Oamenii

s-au obișnuit însă cu toate astea și, cât timp a fost aur, nu și-au făcut probleme. Nu sunt prune, dar țuică este. Nu este porumb, dar cu un pumn de aur poți să-ți umpli șura cu saci de mălai. Și era multă veselie în satul ăsta. Muzicanții tocniți cu ziua erau aduși la fiecare sfârșit de săptămână de la Abrud ori Câmpeni să cânte la Roșia. În căruțele care îi aduceau cu greu își făceau loc printre butoaietele cu vin ori țuică, printre hâlcile de vițel ori porc, gata condimentate, numa' bune de pus pe jar... și ținea veselia asta câte o săptămână, uneori și mai mult. Când aurul se termina și nu mai aveau cu ce plăti muzicanții, oamenii dormeau o zi și o noapte, după care plecau din nou după aur.

Dar asta se întâmpla demult. Pe atunci în sat nu-și făcuseră apariția nici prostia, nici comuniștii și nici Compania. Da, parcă de prostie mai poți să te ferești, pe comuniști îi mai poți fenta și, la o adică, să-i cumperi. Pentru că aur era destul. Planul Companiei e însă diabolic. Nici mai mult, nici mai puțin, cei care o conduc și-au pus în gând să radă toți munții Roșiei. Să scoată și ultimul firicel de aur din stânca dură. Din morminte și de sub podelele caselor. În locul Roșiei vă rămâne un uriaș lac de cianuri. Pentru a ajunge însă la aur, satul trebuie mutat cu totul din loc. Cu case, cu oameni, cu biserici și morminte.

La un moment dat, în sat a murit un om. Localnicii povestesc despre el că ar fi fost holoangă. Adică hoț de aur. Cel mai cunoscut hoț de aur, cel care cunoștea toate filioanele, toate galeriile, toate cotloanele, toate cărările și toți copacii din munții Roșiei. Comuniștii l-au urmărit ani buni, dar n-au reușit să pună mâna pe el. De aceea, lucru de mirare a fost să se afle că a murit într-un accident, pe munte...

Acuma însă alta era problema: unde să-l îngroape pe omul nostru? Într-unul dintre actualele cimitire ale satului, de unde, în doi, trei ani cel mult, să fie scos și mutat în cimitirul viitoareii localități, cel pe care a tot promis Compania să-l construiască pentru a-i muta pe localnici, ori să-l ducă direct în acel viitor cimitir? Cei mai mulți au zis, logic și normal, să-l îngroape în viitorul cimitir. Înțelegi ce înseamnă asta? Dintr-un sat care moare, primii care se mută sunt morții...

”Mysterious Way”

Lumea se naște și moare între coapsele unei femei. Jumătate din lume visează, tânjește să se întoarcă între coapsele unei femei. Cealaltă are coapse de femeie.

Primele acorduri ale unei muzici clocotitoare pornesc din arcurile ritmice ale pulpelor; rezonează în genunchi pentru o clipă, după care urcă, sfâșietoare, în coapse. Pulsul explodează, plămâni se golesc de aer, fleșcăindu-se, ceața lăptoasă a unei dimineți de octombrie se așează deasupra retinei.

Cînd muzica pornește dintre pulpe înspre coapse, orice luptă e zadarnică. Trebuie să-i satisfaci dorința, chiar dacă pentru asta înduri cele mai mari umilințe. Ce nu face jumătate din lume pentru a ajunge între coapsele celeilalte jumătăți de lume!

Nectar și otravă în același timp, muzica desprinsă de pe mușchii vibrațiali ai coapselor unei femei ne controlează viața...

* * *

Plus 37 de grade. Celsius. Privirea îmi rămâne topită, lipită de termometru. Mercurul refuză să se miște măcar cu o liniuță. Cenușiu, plumburiu, bate în dreptul aceleiași notații. 37 de grade. Celsius. Doar acele ceasului reușesc să se târască pe cadran. Ritmic. Sacadat. Tic-tac! Tic-tac! Reverberează în aerul încremenit. Tic-tac! Tic-tac! Mai e o jumătate de oră până la miezul nopții, dar aerul din oraș rămâne din jar încins. Mercurul încremenit în tubul termometrului. Au încremenit până și frunzele cireșului sălbatic din fața geamului. Pare mirat și el de lava ce se scurge din ceruri. Doar un graure ciripește vesel, desfătându-se cu fructele negre, zemoase. Fâlfăitul aripilor lui e prea slab pentru a crea o cât de mică adiere care să ajungă în cameră. Se încheie o săptămână de când orașul se sfârșește sub vipie. Roțile mașinilor sfârâie pe asfalt, lăsând în urmă dungii negre, mirosind a cauciuc ars. La început până la călcâi, apoi până la gleznă și, în cele din urmă, până la genunchi, picioarele trecătorilor se scufundă în cuptorul încins. Mersul aduce mai mult a târâș prin mlaștină. O imensă mlaștină de bitum clocotitor. În aer se ridică năluci sulfuroase, miasme de carne arsă, păr pârlit. Fantomatici, lipsiți parcă de consistență, oamenii încearcă să ajungă către destinațiile lor.

I. se mișcă între cearceafuri. Își deschide mirată ochii cafenii. Oare ce o fi trezit-o? Nicio scamă nu s-a mișcat în camera încinsă. Poate o fi visat ceva. Încerc să o păcălesc. “Bună-dimineața!” Zâmbește. S-a prins. “Bună-dimineața o să-ți spun mai târziu!” Închide ochii și adoarme din nou. În somn continuă să zâmbească.

Chiar și graurul s-a liniștit printre crengi. A încremenit cu o jumătate de cireasă în vârful ciocului. Un strop din zeama fructului s-a prelinș, oprindu-și însă curgerea la jumătatea ciocului. Numai secundarul își continuă nestingherit traseul. Tic-tac! Tic-tac!

Părul brun, mătășos, îi alunecă deasupra umerilor. Plapuma se prelinge într-o parte, lăsând spatele descoperit. Alunița, brună și ea, de sub omoplatul stâng palpită îmbietor, în ritmul respirației.

Deschid larg geamurile de la cameră, de la bucătărie, de la baie, ușa balconului. Aerul nu răspunde însă provocării. Privirea îmi coboară spre felinarul de pe trotuar. Un roi de musculițe și-a oprit zborul în lumina lui. Seamănă cu o planșă din laboratorul de astronomie, cu sateliții încremeniți în jurul lui Saturn.

Încerc să păcălesc somnul. Pregătesc o cafea. La ibric. Tare. Pentru o clipă, aroma se împrăștie în apartament. Ia în stăpânire bucătăria, apoi camera și rafturile cu cărți. Se prelinge peste praful zilei și peste somnul lui I. Îmi umple, voluptuos, nările. Suplimentar, dau drumul apei și îmi bag capul sub jet. Fără prea mare folos. Apa e mai mult călâie decât rece.

Până și pisoii vecinei de la parter au înlemnit. Unul, negru-tăciune, Răț, celălalt, cu burta albă și spatele în șapte culori, Grigore. Răț a rămas cu lăbuța neagră în aer, în timp ce Grigore stă trântit pe o parte, incapabil de vreo mișcare în dogoarea din jurul lui. Împreună se topesc în iarbă.

Încerc cu vin. Am în frigider o sticlă de “Traminer roze”. Dopul pocnește în liniștea nopții. Privesc speriat spre I. Continuă să doarmă. N-a auzit. Paharul se aburește repede și, de la condens, câteva picături alunecă pe fața de masă. Peste aroma cafelei se suprapune cea de trandafir, a vinului. Îmi revin puțin. Cafeaua fierbinte, combinată cu vinul cu gheață, își face efectul. Mă așez din nou la masă și, înainte de a mă apuca de scris, privesc ceasul. Mai sunt câteva minute până la miezul nopții...

Masa tremură. Cerneala face o buclă unduitoare și ea. Jaluzelele de aluminiu se umflă, zdrăngănind una de alta. Graurele ciripește vesel, iar Răț și Grigore se înfoaie în fața unui maidanez care amușină prin iarbă. Scuipe și dispar prin gemulețele de aerisire ale subsolului blocului. Au dispărut și găzulițele din jurul felinarului. În locul lor un fluture “cap de mort” plutește imperial. Simt parcă

puful de pe aripile lui gâdilându-mi nările. Nu-mi pot opri strănutul. Fluturile se sperie, își strânge brusc aripioarele maronii pe lângă corp și le desface la fel de brusc. Mercurul, trezit parcă din letargie de zbuciumul fluturului, coboară în tub, liniuță cu liniuță.

Ușa balconului se trântește. Izbitura o trezește pe I. “Nu te-ai culcat?” “Nu. Mai stau puțin” E prea somnoroasă pentru a dori alte amănunte. “Ne vedem dimineață?” “Nu, dimineață plec în Apuseni. Am un subiect special acolo. Au luat-o mormintele din loc.” Mă privește mirată. Îi povestesc despre fluturile “cap de mort”. Nu înțelege. Ochii cafenii se mișcă întrebător. N-am ce să le spun. Renunță. “Noapte bună. Să-mi scrii.” “Noapte bună. O să-ți scriu. Noapte bună...”

* * *

Am ajuns cu bine la Roșia. Am căutat în zadar un hotel sau o pensiune. Nici vorba de așa ceva. Oamenii nu se gândesc decât la plecare. Să le dea Compania banii și s-o întindă. Nu știu de ce trebuie să ne amestecăm noi în viața lor. De ce trebuie să se găsească mereu cineva care să le poarte de grijă, de parcă ar fi niște copilași.

Până la urmă, m-a cules din cârciuma satului Maiorul. O poveste întreagă și cu Maiorul ăsta. A fost pe front și cu nemții, până la Odesa și Stalingrad, apoi și cu rușii, până în Tatra. Are niște povești fabuloase. La Marea Caspică a trăit aproape o lună doar cu lubenițe și țigări. Asta chiar dacă pe atunci nu fuma. Dar primea rație - un pachet pe zi. De obicei, schimba tutunul pe mâncare. În luna aceea, însă, nu l-a schimbat, că nu avea pe ce. Lubenițele le lua direct de pe câmp, că provizii și uitaseră de când nu au mai primit. Așteptau întăriri, când unitatea lor, de vânători de munte, a fost atacată, cu tancuri, de ruși. “Am încercat noi cu rachete să-i oprim, dar rachetele noastre nu treceau de blindajul lor. Parcă dădeam cu pietre, nu cu rachete. Așa ne-am trezit cu rușii peste noi. Mâinile la cap și deja ne gândeam la Siberia ori la ăl de Sus. Dar primul lucru pe care l-or făcut rușii o fost să umble după ceasuri, lăntișoare și inele. Așa or dat și peste ranița mea, care era plină cu țigări. Că se strânseseră ceva într-o lună. Și să-i vezi ce-or mai început să se certe pe tutun, care câte pachete să ia, și cum mai pufăiau, și ce fum mai scoteau. Ți-era mai mare mila de ei, deși de noi ar fi trebuit să ne fie milă. Că atâta lucru aflaserăm și noi, că e mai bine pe cealaltă lume, decât în lagăr, la tăiat lemne, în Siberia. Nu mai știu cât a trecut, 10 minute, 20 ori jumătate de ceas. Atâta doar că până s-au certat au

contraatacat nemții. Cu *panterele*. Alea tancuri! Nu ale noastre ori ale rușilor. Nu ne-or mai avut treaba. Or luat țigările și au întins-o cât vezi cu ochii. De noi au uitat. Țigările alea ne-or salvat atunci viața”, povestește Maiorul, sorbind cu nesaț din berea rece.

În noaptea care a urmat, a fumat prima țigară. Era august și cerul de la Marea Caspică era ca pe la noi în august. Senin și cu stea lângă stea. Multe stele au căzut în noaptea aia. Nu și a lui. Asta chiar dacă a ajuns să lupte și la Stalingrad. De unde a scăpat. Apoi, după ce Regele a întors armele, s-a bătut cu nemții pe străzile din Budapesta și mai departe, până în Tatra. Și de fiecare dată când a împușcat un neamț, s-a gândit dacă nu cumva era vreunul dintre cei care au contraatacat când i-au scos din mâinile rușilor. Dar asta e războiul. Nu prea ai de ales. Maior n-a fost niciodată, doar sergent major. Când s-a întors acasă, în toamna lui 45, toata lumea i-a zis Maiorul și așa i-a rămas numele.

Statul i-a dat un sfert de hectar de pământ, ca veteran de război, dar din atâta nu putea trăi. Și așa a ajuns în mină. Acum, mai are doar cateva cioturi în gură, pe post de dinți. Restul i-au fost mâncați de silicoză. Și cu toate astea, dacă nu i-ai auzi poveștile, nu ai spune că a trecut binișor de 80 de ani. Stirpe rară Maiorul asta. Nu-i de mirare că încă mai întoarce capul după muieri. Îl știi toate de cal breaz, dar asta nu-l împiedică să le tragă cu ochiul și să le scape câte-o vorbuliță mai fără perdea. Ai să râzi, dar încă îi mai ține figura.

Și cu holoangăni, cum le zice la hoții de aur, are multe povești. Cică, înainte de război și de naționalizare, se strâneau câte zece, cincisprezece, aveau și automate și dinamită, pușcau noaptea, fără să le pese de jandarmi. Unii strâneau aurul, alții păzeau gura minei. Autoritățile îi lăseau în pace. Era aur pentru toți. Oamenii îi știau, dar își țineau gura. După o lovitură ca asta, tot satul chefuia. Se aduceau vin și ceterași cu căruțele, de la Abdrud sau de la Câmpeni. Câte o săptămână dura bairamul.

Acuma nu mai sunt holoangăni. Povești cu lovituri senzaționale mai există însă, dar nu vrea nimeni să le confirme. Eu zic că și Maiorul e holoangă. Știe munții precum palma lui. Dar nu vrea să zică nimic. Mai ales că acum mișună poliția și jandarmii peste tot. Din depozitele Companiei au dispărut câțiva saci cu dinamită, iar acu' două zile au dat peste ăla pentru care am venit aici, Ciuciulete, mort. Varianta oficială e că a fost accident. Cică a căzut de pe munte. Sătenii nu prea cred însă povestea asta. Zic că nu departe de el au dat

de o piatră miraculoasă. Băuța spongii îi zice, care anunță cele mai bogate zăcăminte de aur. Și băuța asta, mai spun oamenii, îi doar o piatră. Și cât ar fi ea de miraculoasă, n-are picioare să umble singură...

”Vertigo”

Ții minte? Eram pe cetate. Cei doi însurăței își terminaseră „shotting”-ul. Tocmai își câștigaseră dreptul la fericirea eternă. Orice s-ar fi întâmplat de acum încolo, lumea așa îi va ține minte: zâmbind îmbrățișați pe pietrele cetății.

Nu fusese unul dintre cei mai buni ani ai mei. Rupsesem o logodnă. Finalizarea proiectelor în care mă implicasem fusese amânată. Trebuise să trec peste închiderea unui ziar la care lucram. Era una dintre perioadele acelea în care „toate mi se întâmplau numai mie”. În parcare am reușit să șifonez Matizul unei băbuțe. „Noroc” că aveam CASCO. Și tot în parcare, după ce mi-am reparat mașina, mi-a lovit-o un TIR. Când am vrut să mă apuc de scris, am vărsat Pepsi pe tastatură. A trebuit să cumpăr alta. Înainte de Crăciun, când toate băncile erau închise și nu apucasem să cumpăr vreun cadou, mi-am pierdut cardul. Am ieșit și eu într-o seară într-un club. Beam o bere și, în învălmășeală, un prieten a dat cu cotul în sticlă chiar când o duceam la gură. Mi-a spart un dinte. Încă n-am apucat să-l pun la loc. Într-o altă seară, în același club, am agățat o studentă. Ca să fiu corect până la capăt, de fapt, ea m-a agățat pe mine. Dimineața, la plecare, am aflat că e fiica unui prieten. A fostului meu șef.

Până și nenorocita de înghețată, cu care, într-un acces de mărinimie, mi-ai dat voie să-ți fac cinste, n-avea niciun gust...

Stăteam și mă uitam la însurăței. Ei măcar încercau să mimeze bucuria. De fapt, nu priveam nimic. Așteptam doar să treacă timpul. Să mai bifez o zi în calendar. Să mă întorc la Cluj. Să bifez alte zile. Să încerc să mimez și eu bucuria. Împlinirea. Supraviețuirea. Uneori e atât de simplu! Totul e să fii prieten cu un fotograf bun...

„Nu înțeleg de ce pluralul de la pârâu e pâraie, nu pârâuri...”, ai spus. Dar tu nu crezi în magie. N-o să înțelegi niciodată ce s-a întâmplat. Cum o propoziție care nu avea nicio legătură cu ce povestisem până atunci poate schimba ordinea

lumii. Parcă mă trezisem dintr-o prea îndelungată mahmureală. Nu știu dacă ai prins, vreodată, la munte, o dimineață în care se ridică ceața după o zi întregă de ploaie mărunță, obsedantă. Să simți mirosul fiecărui fir de iarbă. A fiecărui brad. A frunzelor moarte. Să încerci să nu respiri, de teamă ca nu cumva răsuflarea ta să tulbure acea armonie. Totul e atât de firesc, de liniștit, încât ai impresia că e prima zi de după facerea lumii. Că nimic rău nu s-a întâmplat până atunci și nici nu există vreo șansă să se întâmple.

De fapt, nici nu știi de cât de puțin e nevoie pentru a fi fericit! Dar suntem campioni, aveam un talent indredibil, uneori de-a dreptul halucinant, în complicații, în datul cu piciorul lucrurilor care ne-ar putea face, într-adevăr fericiți...

* * *

Cred că am apucat să-ți spun de Ciuciulete. Săteanul ăla pe care l-au găsit mort. A rămas că a fost accident, deși nimeni nu dă doi bani pe ce spun procurorii și poliștii. Toți zic că la mijloc e mâna Companiei. Că Ciuciulete ăsta a fost și el holoangân. Hoț de aur adică. Așa li se spune pe aici. Și cică ar fi vrut să-l facă să le zică pe unde sunt filoanele mai groase. Că nu au avut cap cu el și, în cele din urmă, l-ar fi curățat. Ieri seară l-am îmbătat pe Maior și a recunoscut că mai există holoangâni. Dar tot n-a vrut să spună că ar fi și el unul dintre ei. Mi-a povestit despre Băuța Șonghii. A fost una dintre cele mai bogate vâne pe care au mers băieșii din Roșia, acum vreo sută de ani. De atunci se spune că băuța e un fel de vestitor al filoanelor cele mai groase. O piatră cu guler de aur curat, în care sunt încrustate cristale roz.

Mai zic bătrânii că băuța știe să vadă în inima omului și că trebuie să lucrezi cu Dumnezeu la aur. Că de nu lucră cu Domnul, numai cu diavolul poți lucra.

Începusem să-ți povestesc de Ciuciulete. S-au strâns sătenii cu primarul, și de la județ au venit să vorbească cu neamurile lui, să hotărască unde să-l îngroape. Unii ar vrea să-l depună în vechile cimitire ale satului, alții într-un cimitir unde o să fie noua Roșie. Că pe aici n-o să rămână nimic. Numai lacuri de cianuri. Că ăștia de la Companie vor să cumpere toate terenurile și casele de la oameni. Le dau sume exorbitante pentru asta și le mai și construiesc altă așezare, ca să poată dărâma satul și să scoată aurul de sub el. Problema e, însă, cu mortu'. Să-l îngroape într-un cimitir vechi, care, într-un an, doi, o să fie dezhumat, sau într-un cimitir nou. Până la urmă s-a ales ultima variantă.

* * *

- No, destul!

Maiorul a trântit paharul de masă, făcându-l zob. Din palmă începe să i se prelingă un firişor de sânge. O picătură cade peste cioburi. Apoi, alta și alta. Din ce în ce mai des.

- Asta e prea de tot!, tună iarăși, către locotenentul Matei.

Tânărul ofițer de la Criminalistică face un pas înapoi. E cu un cap mai mare decât Maiorul, e de două ori mai lat în spate și are și pistol la el, dar în fața furiei bătrânului nu poate decât să dea înapoi și să bâiguie câteva explicații.

- N-avem de unde să știm că au fost cei de la Companie. Ce să caute la un mort? Nu are nicio logică. O să anchetăm...

- Anchetezi pe-a mătii. Nu ești bun de nimic. Ce, crezi că suntem tâmpiți ori născuți ieri să nu ne dăm seama c-or trimis un puțoi ca tine, care habar n-are de nimic, să fie siguri că-ți frângi gâtul? Că n-o să descoperi nimic? Ori că nu ai coaie dacă miroși ceva să și spui? Dă-te la o parte din cale, că nu vreau să-mi fac păcate! Nici de morți nu mai au loc, Cristoșii mamiilor lor!

Locotenentul Matei vrea în primul moment să ducă mâna la pistol, dar se răzgândește. În fond, bătrânul are dreptate. Cine s-ar fi gândit c-or să-l scoată pe Ciuciulete din mormânt și-o să-l ciopârțească? Ce-or fi avut în minte? Că dau de vreo hartă pe care a înghițit-o? Sau or fi vrut să bage spaima în săteni? Nu, cu siguranță, nu. Nu pot să fie chiar așa de proști. Numai de scandal n-au nevoie. Oricum, e și așa destul scandal. Nu pot fi de la Companie cei care l-au ciopârțit pe Ciuciulete. N-are nicio logică. De parcă ar avea ceva logică aici. Blestemă ziua în care s-a oferit să preia el cazul lui Ciuciulete. Ce dracu o fi avut în gând? Că o să-i impresioneze pe șefi? Că s-o lăsa cu vreo promovare? Că o să pice Mariana pe spate când o să afle că merge la Roșia, locul de care s-au ferit toți ca dracu te tămâie? Oricum nu a reușit decât s-o supere când a aflat unde se duce.

Și, totuși, trebuie să facă ceva. Maiorul, urmat de ceilalți clienți ai cârciumei au pornit către sediul Companiei. Matei pornește pe urma lor. Când ajunge, vede că jumătate din sat e deja acolo, oprîți în fața gardului. Furioși, cu bâte și

topoare în mâini. Primarul încearcă să le explice ceva, dar fără prea mult spor.

Matei privește către geamurile Companiei. Perdelele sunt lăsate, dar locotenentul simte freacă din spatele lor. Știe, doar a fost acolo zilele trecute, că au arme. Le-a văzut, erau expuse aproape ostentativ. Puști de vânătoare, i-au explicat șefii Companiei, arătându-i permisele.

De vânătoare pe dracu! Și unde naiba sunt jandarmii? Ieri foșgăiau prin toate colțurile, și acum nu vezi vreunul. Mirosul sângelui, dulceag-sărat, plutește în aer.

În minte îi vine chipul Marianeii. Tocmai a ieșit de la duș și șuvițele blonde, ude, îi alunecă ușor peste pielea de pe spate. O picătură, o bobită, nu mai mare decât un grăunte de muștar, se desprinde din păr și coboară, tremurând, pe lângă oasele șirei spinării. O oprește cu vârful limbii, cu buzele...

Apoi se avântă în mijlocul puhoiului ce stă să dărâme poarta...

* * *

De pe terasa cârciumii privesc apele Roșiei, învolburate și măloase, purtându-și spre Criș, oxizii de siliciu. O apă otrăvită în care viața nu-și mai are loc. Doar moartea se prelinge la vale. Apă blestemată. Precum satul, precum locuitorii lui, precum toți cei care ajung aici. Casele albe, mirosind parcă a var proaspăt sunt doar o iluzie. Imagini de ilustrate publicitare, goale însă pe dinlăuntru. În curând n-o să mai rămâne nimic din ele. Blestemul Roșiei le coșcovește deja acoperișurile...

Mai iau o gură de bere. Pfuaf! S-a încălzit. E coclită. Otravă... Și vipia se scurge din cer, în valuri, peste terasa cârciumii. Am rămas singur. Sătenii, polițiștii, jandarmii, reporterii, toți, în păr, sunt la Companie, să mai facă ceva dacă pot...

N-am de ce să mă duc acolo. Știu deja cum se va încheia. Pot să mă apuc să scriu articolul. Bombă! Primă pagină! Cuminiți, cuvintele se înșiră unul după altul pe hârtie...

... într-un sat din Apuseni, țărani dorm de sute de ani pe un munte de aur. O companie transnațională a concesionat dreptul de a-l exploata. Odată cu muntele va dispărea de pe hartă și mica localitate, transformată într-un uriaș lac de cianuri. Tihna sătenilor e bruscată de miliardele Companiei, de

polițiști, politicieni, organizații ecologice și de jurnaliști în căutare de subiecte senzaționale. Reporterul trimis să investigheze moartea ciudată a unui sătean ajunge la o concluzie halucinantă. Satul e deja mort. Acum băjbâie în căutarea unui mormânt...

Mă opresc. Pe cine încerc oare să înșel? Privesc spre sticla goală de bere. Dinspre Companie se aud strigăte. Ce-a fost asta? Un foc de armă? Nu, mi s-a părut. Poftim, am ajuns să am și halucinații... Pentru ce-am venit aici? Pentru povestea satului, pentru oamenii lui ori pentru un articol de presă beton? Habar n-am. Și când va vedea lumina tiparului, ce câștig? Faimă? Bani? Aiurea! Câteva clipe de răgaz înaintea unui alt reportaj beton. Și clipele de răgaz pentru ce? Să fiu al naibii, cât derizoriu în toată treaba asta...

Mă ridic de la masă și mă servesc singur cu o bere din frigider. N-are cine să mi-o ofere. Și crâșmărița e la Companie. Las banii potriviți și un mic bacșiș pe tejghea. Lichidul auriu, ia uite, și berea e aurie aici, alunecă pe gât. Da, nimic, nu se compară cu o bere rece, într-o zi în care mai că te topești... A, ba nu, greșesc, cât pot să greșesc! Nimic nu se compară cu coapsele tale...

Dumnezeule, asta era! Zâmbesc. Da, am aflat. Știu pentru ce am nevoie de răgaz. Să ajung din nou între coapsele tale...

”Walk On”

N-am plecat din Roșia. Și nici articolul nu l-am scris. Aș fi vrut să-ți spun că în jurul mesei de pe mica terasă s-au strâns cocoloașele de hârtie. Dar nu m-ai crede. Știi că nu mai scriu de mult de mână. Că nu mai am ciorne. Eventual fișiere. Dar nici pe acelea nu le am, pentru că s-a inventat noțiunea „delete”. Ce simplu e totul cu tehnologia asta.

Apeși tasta „delete” și totul se duce. Dacă vrei să fii sigur că nu rămâne nicio urmă, intri și în „trash” și ștergi și de acolo. Așa ai scăpat de orice dovadă. În lumea modernă nu există rebuturi. Cocoloașe de hârtie. Niciun semn că omul poate greși. Nicio o dovadă a căutărilor. A incertitudinilor. „Delete” și poți s-o iei de la capăt ca și cum totul ar porni de la zero. Ca și cum totul ar fi scris la prima mână. Nu ai nevoie decât de un soft pe care îl poate învăța orice puști de

grădiniță în câteva minute și redevii imaculat. Tot ce rămâne e produsul final. Și toți se vor extazia. „Ce genial e omul!” vor exclama, habar neavând câte nopți nedormite, câte cafele, câte țigări se află în spatele celor câteva mii de cuvinte care au văzut, în cele din urmă, lumina tiparului.

E drept, semne rămân. Dar pe acestea nu le știi decât tu și câțiva prieteni. Cei care te aud cum îți scuipi plămâni arși, după zecile de pachete de tutun. Pentru corpul uman nu s-a inventat încă noțiunea „delete”. Dai „delete” pentru plămâni ciuruiți de nicotină și primești alții noi. Dai „restart” și ești iarăși bebeluș. Ori poate șoim al patriei. Sau pionier. Depinde de „nivelul” la care ai făcut ultima salvare. Sau de unde vrei s-o iei de la capăt.

Nu, pentru corpul uman încă nu există noțiunea „delete”. Nici „refresh”. Nici „restart”. Nu încă. Recent, am publicat un articol despre viitorul omenirii. Pentru că există cercetători care primesc bani buni pentru a bate câmpii la modul cel mai științific cu putință referindu-se la viitor. Ei bine, una dintre teoriile lor sună extrem de interesant. Zic unii dintre cercetătorii ăștia că omenirea nu va mai evolua biologic, ci tehnologic. Viitoarea „rasă superioară” va fi una a roboților. Oamenii vor fi doar veriga de legătură dintre maimuțe și roboți. Vom fi admirați în grădinile zoologice ale viitorului și se vor face filme despre noi, spre uimirea și încântarea puilor de roboți, cărora nu le va veni să creadă că suntem capabili de gesturi care trădează rațiunea. Că suntem în stare să facem conexiuni. Că putem învăța aplicațiile cine știe cărui soft. Ne vor răsplăti cu banane și bomboane pentru performanțele noastre.

Trebuie să recunosc că, de când am citit studiul în cauză, privesc cu alți ochi robotul de bucătărie, aspiratorul, fierul de călcat ori expresorul de cafea. Nu de puține ori mă întreb, dacă nu cumva, în lanțul trofic al roboților, aspiratorul, fierul de călcat, expresorul ori cuptorul cu microunde nu reprezintă ceea ce a fost pentru omenire amiba sau parameciul.

Maiorul s-a întors la terasă, dar nu singur, ci cu Buțuțui și Șoni. Câteva minute sunt suficiente să-ți dai seama că sunt „echipa” lui. Mult mai tineri decât el, să aibă în jur de cinzeci de ani, dar pentru cineva care a trecut prin mină e riscant să te hazardezi să-i estimezi vârsta. Mai mult, îl aprobă pe Maiorul, precum niște ucenici. Buțuțui e fan Cătălin Ștefănescu și „Garantat 100%”. E un lucru pe care îl repetă tot la cinci minute, când conversația lânzește ori când prinde o clipă de neatenție a interlocutorilor. Existența lui pare a se măsura între zilele

care trec de la o emisiune la alta. Mă întreb ce înțelege din acea emisiune, ori de are habar cu adevărat cine sunt invitații lui. Cu siguranță însă că aceasta e un lucru care contează prea puțin pentru el.

E al meu din momentul în care îi spun că-l cunosc pe Cătălin Ștefănescu, ba, mai mult, că pe la începuturile carierei mele de jurnalist, am și făcut niște materiale pentru emisiunea pe care o făcea pe atunci, în prima parte a anilor '90, „Student Club”. Îi povestesc despre Cătălin Ștefănescu, studentul rebel care împreună cu Adrian Suciș și alți colegi de-ai lor de la Litere au pus pe picioare manifestul „Generația 9” și cum a uitat apoi lumea de fronda lor. Înțelege la fel de mult pe cât înțelege și emisiunea pe care o face acum Cătălin. Simt însă cum o aură discretă plutește în jurul capului meu când se uită la mine. Șoni nu se uită la nici o emisiune. Nu are televizor.

Cu greu scot, însă, de la ei, amănunte despre ce s-a întâmplat la Companie. Nu pentru că ar fi reticenți, ci, pur și simplu, nu cred că li se pare ceva ieșit din comun. Parcă nu ar fi fost vorba decât de o ceartă de cârciumă, pornită de la cine fură mai mult în campionat, Steaua, Dinamo ori Rapid, ori, în cel mai rău caz, de la niște vaci ori niște oi care, scăpate de sub supraveghere, au dat iama într-o fânață. Aflu, totuși, că nu mi s-a părut. Într-adevăr am auzit un foc de armă. A tras locotenentul ăla tânăr, de-l văzusem mai de dimineață trecând îngândurat pe uliță. „Până la urmă, o avut coaie copilul!”, zice Maiorul. „A tras în aer, o singură dată, dar a fost suficient ca lumea să o zbughească”, mai spune, ușor înciudat, dar și admirativ în același timp.

Nu înțeleg ce îl miră. Are o viață în spate, dar tot nu pare a înțelege ce adânc înrădăcinat în mintea oamenilor e sentimentul autorității. Cel puțin în cea a consătenilor lui. Că în a Maiorului prea puțin și, probabil, de aceea e și așa contrariat. Îi privesc și în minte îmi vine filmul lui Alex de Iglesia „800 de gloanțe”, cel pe care l-am văzut împreună și care nu ți-a plăcut. Așa arată. Precum niște cowboy de circumstanță, organic incapabili să se raporteze ori să accepte realitatea. Mereu oferă același spectacol perimat în fața turiștilor care li se rătăcesc prin sat. Probabil, dacă cei de la Companie își vor duce planurile până la capăt, îi voi găsi tot aici, așteptând și vânând vreun jurnalist care se încumetă să se aventureze printre haldele de cianură, să-l oprească la o bere și să-i povestească despre ruși și nemți, Odessa, Stalingrad și Tatra, lubenițe și țigări, ori despre Cătălin Ștefănescu și emisiunea lui.

I-aș invidia pentru seninătatea lor, dar parcă nu-mi dă mâna. Ei nu au oră de tipar. E trecut binișor de amiază și încă n-am aflat mai nimic despre Ciuciulete, despre dinamita lipsă, despre holoangăni și alte amănunte pe marginea cărora să-mi iasă un articol. Iar Maiorul, Buțuțui ori Șoni nu par a fi băut destul pentru a se dezlega la limbă.

Maiorul își strivește capătul de țigară în scrumieră și privește lung spre cer.

- Apoi, domnu' meu, pe noi să ne scuzi. Că o trecut vipia și până se întunecă noi mai avem de cosit vreo câteva ceasuri, că vaca lui Șoni nu trăiește cu povești ori cu bere, ca și noi... De nu pleci, ne-om putea vedea mai spre seară, la un vinars...

Inspirație ori inconștientă, ori ambele, mă risc.

- Da o coasă în plus nu aveți?

Maiorul mă privește lung și, preț de o clipă, pare nehotărât. Dar își revine repede.

- Apoi să știi că de-alea de cosesc singure nu avem... Și de scris îi una, iar de cosit alta...

N-are sens să-i răspund, ori să-i povestesc că nu-s născut ori crescut în spatele blocurilor. Că n-ar fi prima dată când pun mâna pe o coasă. Zâmbesc și mă ridic de la masă deodată cu ei. Plătesc eu berea și asta îi împiedică să-mi refuze nebunia.

Casa și livada lui Șoni sunt cocoțate la Sfântul așteaptă, pe Muntele Orlii. Ce televizor, nici curent nu are. De la el din grădină se văd mai toți munții Roșiei. Chiar în față e Cetățuia. E unul dintre munții cei mai bogați. De mii de ani se scoate aur de aici.

- Acolo e Scaunul Împăratului, spune Maiorul, arătând cu degetul spre un punct de pe Cetățuia pe care doar el vede. Mai degrabă își închipuie decât vede acel loc, unde, povestește Maiorul, s-ar fi odihnit Traian, după cucerirea Daciei. Pe atunci se scoatea aurul cu apă și foc. Peste piatra încinsă se turna apă rece, până crăpa și se putea scoate aurul. Așa s-a adunat comoara lui Decebal, cu care, zic unii, ar fi chefuit Roma un an întreg. Numa în lupte cu animale și

gladiatori au ținut-o. Apoi au scos aurul cu târnăcopul și dalta. Au tot scobit în el până a ajuns chiar ca o cetate. De-asta îi și zice așa, Cetățuia. Nu era o cetate construită, ci una săpată direct în munte. Prin anii '60 au oprit exploatarea și l-au declarat monument. Apoi Ceaușescu s-a răzgândit și au început să-l taie felii. Cu asta vor să înceapă și cei de la Companie. Țsta o să fie primul munte pe care îl rad, mai spune, scuișând în iarbă, a obidă, Maior.

În stânga Cetățuiei, e Călnicul, ciuruit și el de tunelurile făcute de băieși. Acum, după ce din Cetățuia au tot tăiat, Călnicul a ajuns cel mai înalt munte al Roșiei. Pe creastă, printre brazi e o cruce, pusă, aflu de la Maior, în amintirea băieșilor prăpădiți prin galerii. Și mai în stânga e Vădoaia, o imagine ce-mi pare cunoscută. Îmi dau seama și de unde, din „Nunta de Piatră”, un film pe care l-am văzut cu ceva ani în urmă, fapt pe care Maiorul îl confirmă. Și, cum ți-am spus noi suntem pe Orlea. Sub noi, la câteva sute de metri adâncime, sunt galerii romane.

- Ai grijă, să nu înfigi prea tare coasa în pământ, că poate te trezești în vreo galerie, mă avertizează Maiorul.

- Poate dau peste vreun filon, îi răspund, ori măcar de vreo pepită.

- A ta să fie...

Apoi, preț de câteva clipe, nu se mai aude decât scărșnetul ierbii care cade sub coase...

”Can’t Get Out Of”

- În două minute ajungem, se auzi, de undeva, de foarte departe, vocea lui Vasile. Locotenentul Matei îl privi cu uimire, de parcă doar în acel moment ar fi conștientizat că mai există ceva în stânga lui. Precum derulezi o înregistrare de pe banda martor, pe repede-înainte, reconstitui povestea lui Vasile, spusă în cele 10 minute cât a durat drumul din Roșia până la Piatra Albă.

Vasile era unul dintre pușinii săteni din Roșia care n-au lucrat vreodată în mină. Înainte de 89 a fost gestionar la una din „cooperativele” localității, cum le spunea fostelor magazine sătești. N-a dus-o rău atunci, pentru că toate rațiile la

care aveau dreptul sătenii treceau prin mâinile lui. 50 de grame de făină, dintr-o rație de zahăr, 100 de grame dintr-una de făină, mai 50 de mililitri de ulei, așa puțin, cât să nu se vadă, de la fiecare, și tot se strângea. La el acasă n-a fost niciodată lipsă de zahăr, făină ori ulei. Ba, mai rămânea să dea și la alții. Acuma nu pe ochi frumoși, se înțelege.

După 89 și-a făcut și alimentară și cârciumă și iar n-a dus-o rău. Cel puțin până în urmă cu vreo doi ani. Blestema ziua când Compania a ajuns în Roșia. În scurt timp satul s-a împărțit în două, cei care se opun proiectului și nu vor să plece, și cei care abia așteaptă să vândă ori visează la un loc de muncă la Companie. Asta n-ar fi fost nicio problemă pentru el, dacă sătenii nu și-ar fi împărțit și cârciumile și magazinele. Dintr-o alimentară din care cumpără cei care sprijină proiectul nu cumpără și cei care se opun. La fel cum nu-i vezi la o bere în aceeași cârciumă. Așa că, din start, potențiala clientelă i s-a înjumătățit. La el au ajuns oamenii Companiei. La început s-a bucurat, pentru că cei mai mulți dintre ei primiseră bani în avans pe proprietăți, iar alții erau plătiți direct de Companie ca să-i facă reclamă, să meargă pe la diferite întruniri și să se agite ori să-i vâneze pe jurnaliștii care apăreau în Roșia și să le povestească ce rău e acuma și ce bine o să fie după. Toți aveau mai mulți bani de cheltuit decât opozanții proiectului. Atâta doar că, în timp, clientela lui s-a tot rărit, pe măsură ce oamenii și-au lichidat proprietățile, au luat toți banii pe ele și s-au tot dus, Dumnezeu știe unde.

Ca să-și întregească veniturile a ajuns să facă diferite comisioane cu mașina, un ARO care, la un moment dat, fusese fala satului. Numa primarul avea mașină mai faină ca a lui, luată pe bani mărunți și trimisă de un văr de-al lui, din Germania, un Audi roșu de vreo 10 ani. Sătenii nu aveau însă de unde să știe că e luată la mâna a doua. Pe lângă cele câteva Dacii hodorogite, Audi-ul primarului părea navetă spațială. Dar nu era bai așa mare, că după mașina primarului, a lui era cea mai bine văzută. Ori asta nu era puțin lucru într-un sat ca Roșia. Pe multe dintre femeile satului le-a scos „la plimbare”, să le arate ce poate mașina lui, pe ce văi și pe ce dealuri poate urca, pe unde Audi-ul primarului n-ar fi avut nicio șansă să ajungă. Iar unele din acele muieri nu s-au ales doar cu „plimbarea”.

Faima mașinii lui a pălit însă când pe uliță au început să apară Nissan-urile Companiei, niște mastodonti „4x4”, albaștri cu argintiu, pe lângă care ARO lui părea mai degrabă o cutie de conserve goală, ruginită și umblătoare.

Locotenentul Matei bănuia că declasarea mașinii lui îl afecta mult mai tare decât potențialul faliment al alimentării și cârciumei. Era ca și cum, la rândul lui, ar fi fost declasat împreună cu mașina...

Coborî din ARO ușurat. Avea el destule pe cap, nu mai trebuia să se încarce și cu poveștile lui Vasile. Oricum, nu apucase să-și revină după agitația de la Companie. Își aminti privirea tânărului înspre care îndreptase pistolul și un fior rece îi trecu pe șira spinării. Fusese prima dată când îndreptase arma către cineva. Noroc că s-au speriat de la primul foc și s-au împrăștiat.

Făcu doi pași și apoi, spre uimirea lui Vasile, se așeză în fund și începu să râdă în hohote. Nu se aștepta ca Vasile să înțeleagă. Se afla în piața viitorului sat Pietra Albă, locul unde, teoretic, ar trebui să se mute Roșia. Localitatea exista deja. Doar că era construită din carton. Mă rog, din scânduri. Clădirile aveau numai fațade și senzația era că te afli pe un platou de filmare, asta chiar dacă locotenentul Matei nu fusese niciodată pe un platou de filmare. În copilărie, când se uita la filmele cu cowboy exact așa își imaginase însă că ar arăta un platou de filmare. Și visase pe atunci că va ajunge și el într-un asemenea loc. Uitase de visurile acelea. Nu era însă nici la Hollywood, nici în Vestul Sălbatic. Iar Vasile nu era nici Clint Eastwood, nici vreun indian cu care să se războiască ori pe care să-l provoace la duel. Ceea ce vedea era cât se poate de real, chiar dacă părea gluma unui copil pus pe șotii. Se afla într-o localitate de carton, pe care, cel mai probabil, Compania o folosea în scop propagandistic. Aici erau aduși sătenii și li se arătau ce frumoase ar putea fi viitoarele lor case. Aici erau aduși jurnaliștii, ca să facă fotografii, să filmeze și să spună și altora ce bine vor trăi roșienii dacă renunță la actualele lor gospodării. Și mai avea ceva această localitate fictivo-reală. Un prim locuitor. Cel dintâi care se mutase aici. E drept, decizia de „relocare” o luaseră alții în locul lui. Lui i-ar fi fost mai greu să-i ceară acordul, dintr-un motiv foarte simplu. Pentru că era mort. Și pentru mortul ăsta, pentru Ciuciulete, venise el și la Roșia Montană, și la Pietra Albă.

Îl lăsa pe Vasile să-l conducă către cimitir. Singurul lucru, cu adevărat real din întreaga localitate. Se felicita, în gând, pentru ieșirea necontrolată de mai înainte, când izbucnise în răs. Vasile îl privea acum precum pe un ciudat, pe un posedat, care râde din senin. Nu-l deranja această percepție, atâta vreme cât datorită ei, Vasile devenise mut. Ciuciulete nu mai era acolo. Îl duseseră la Cluj, pentru încă o autopsie. A doua autopsie în doar câteva zile. Nu-și punea prea

mari speranțe Matei în rezultatele colegilor săi. Se obișnuise deja ca expertizele criminalistice să nu-l ajute prea mult. Locotenentul nu contesta profesionalismul colegilor săi, dar știa că laboratorul pe care îl aveau la dispoziție nu aducea nici pe departe cu cele din filme. Nici măcar de față.

De fapt, nici nu știa de ce venise până aici. Ce se aștepta să găsească mai mult decât o groapă goală?. Realiză că, de fapt, căutase doar un pretext pentru a pleca din Roșia, măcar pentru o oră-două. Să uite că a amenințat un om cu arma. Să amâne momentul în care va începe interogarea sătenilor, față de care, nu înțelegea de ce, avea un sentiment de vinovăție. Ori poate venise până aici doar pentru ca Vasile să povestească în sat că e un detectiv adevărat, din moment ce a investigat în cele mai mici amănunte mormântul gol al lui Ciuciulete. Nu investiga nimic, dar se prefăcea că o face. Asta era imaginea pe care Vasile trebuia s-o transmită mai departe, nu pe cea a unui nebun care se apucă de răs din senin. Așa că își luă o mină interesată și, abținându-se de această dată, e drept, cu greu, să mai pufnească în răs, începu să cerceteze terenul. Pentru ca imaginea să fie completă, Matei își sacrifică una dintre cele două perechi de mănuși albe, de unică folosință, pe care le avea și le trase pe mâini, încet, calculat, de parcă toată viața doar asta ar fi făcut, și se aplecă deasupra ierbii. Preț de vreun sfert de oră, îndepărtă smoc cu smoc iarba până când îl cuprinse o durere înțepătoare de șale. „Ar trebui să merg mai des la sală”, se gândi, îndreptându-și coloana. „Totuși, ar trebui să mă prefac și că am găsit ceva. Nu pot să-l dezamăgesc chiar așa pe Vasile”...

Îl salvă un nasture de metal, cel mai probabil căzut de la o pelerină a groparilor. Scoase o pensetă, da, avea și așa ceva în dotare, prinse nasturele cu ea și-l introduse într-o mică pungă de plastic transparent. Nu înainte de a se preface că îl studiază extrem de atent, ca și cum i-ar fi putut oferi indicii extrem de prețioase despre profilul profanatorilor de morminte. Era un nasture de metal, bombat, care avea inscripționat pe el stema regală a României și sloganul „Nihil sine Deo”. Nu știa latină, dar atâta lucru aflase și el că e sloganul fostei Case de România – „Nimic fără Dumnezeu”. În minte îi veni articolul unui jurnalist care scrisese despre acea piatră magică, Băuța Șponghii, care fusese găsită lângă Ciuciulete, când au dat de el mort și depre care se zvonea că ar fi vestitoarea marilor filoane de aur. „La aur nu poți lucra decât cu Dumnezeu. Pentru că dacă nu lucrezi cu Domnul, atunci numai cu diavolul poți lucra”, mai scria în articol.

„Coincidențe”, gândi. „Și exagerări jurnalistice”. Odată introdus în pungă, uită de nasture. Își întoarse privirea către Vasile. Tăcea în continuare. De această

dată nu pentru că și-ar fi închipuit că are în față un nebun. Dimpotrivă, era o tăcere plină de respect, de admirație, ca și cum n-ar fi vrut să-l deranjeze în „laborioasa” investigație pe care a întreprins-o. Zâmbi. Cel puțin de data asta și-a atins scopul. Putea să meargă, în Câmpeni, la hotel, să se culce. Nu avea rost să se întoarcă seara în sat. Trebuia să-i lase timp lui Vasile să ajungă la cârciumă și să le povestească oamenilor cum a decurs cercetarea. Știa că nasturele de metal ruginit se va transforma într-unul de aur. După povestea de la Companie și drumul la Piatra Albă, bănuia că a doua zi lumea îl va privi cu alți ochi. Poate chiar și bătrânul ăla care îl înfruntase, Maiorul, după cum aflase că i se spune. Cu Maiorul trebuia neapărat să se întâlnească. Din scurta lor confruntare realizase că știe destul de multe despre sat și despre oamenii lui. Da, mâine o să se întâlnească cu Maiorul.

În plus își aminti că n-a sunat-o pe Mariana. Prima dată va mânca însă și va bea o bere. Pe Mariana o s-o sune mai târziu. Să aibă și ea vreme să vadă jurnalele de știri unde, cu siguranță, se va vorbi și despre scandalul de la Roșia. Poate vor da și vreun cadru cu el în mijlocul mulțimii agitate. Să se îngrijoreze și ea un pic. Asta era răzbunarea lui pentru scandalul pe care i l-a făcut când a aflat că a preluat cazul de la Roșia. Se întoarse spre Vasile:

- Putem merge. Știi vreo cârciumă unde se poate mânca, iar berea e rece?

”In my secret life”

Există unele lucruri la care visăm o viață. Când sunt pe punctul de a se împlini, le dăm însă cu piciorul. Am încercat de multe ori să găesc un răspuns legat de masochismul acesta genetic al omenirii. Singura concluzie la care am ajuns e că, de fapt, nu e vorba de niciun masochism, ci, mai degrabă, de egoism. Din egoism ne refuzăm împlinirea viselor, pentru că ne e frică să nu cumva să rămânem fără ele. Pentru că nu există viața mai fadă decât o viață fără visuri. Ori, dacă un vis ajunge să se îplinească rămânem goi, dezorientați, buimăciți. Bâjbâim prin lume cel puțin până în momentul în care găsim un alt vis demn de urmat.

Mă rog, acuma și visurile se pot împărți în diferite categorii. Există visurile comune. La început de secol XXI asta înseamnă casă, mașină, vacanțe în insule

exotice. Se înțelege, nu singur, ci însoțit de o blondă ori o brunetă, depinde de gust, încinsă. Ar putea fi vorba de soție, de iubită, de amantă. Unii visează la carieră, dar acesta e un vis de tranziție mai degrabă. Unul care ți-ar putea asigura casa, mașina, vacanța. Iubita sau amanta.

Mai există visurile fantasmă. Conform cărora tu vei fi primul pământean care va pune piciorul pe Marte, cel care va rezolva problema unui perpetuum mobile ori sistemul prin care vei nimeri mereu numerele câștigătoare la Loto. De fapt, și acestea au același substrat – până la urmă și visurile astea, de ar ajunge să se împlinească, nu ar face decât să-ți asigure o cale mai facilă pentru a ajunge în același loc, am mai spus-o deja, între coapsele unei femei.

Dacă ai coapse de femeie e mai simplu – visezi la un dressing minune, decorat de Zara, Vuitton și Manolo Blahnik. În domeniul ăsta n-aș vrea să intru însă în amănunte. Visurile femeilor s-ar putea să fie ceva mai complicate decât capacitatea mea de speculație.

În fine, există cele mai frumoase visuri – cele care par a fi cele mai derizorii și banale. Singurele însă capabile de a ne face cu adevărat fericiți. Împliniți. De exemplu, visez că, măcar câteva ore, o să am vreme să stau tolănit în vană, cu o țigară în colțul gurii, cu un pahar de Zaraza sau Jidvei lângă, citind o carte de Makine sau Steinbeck. Afară plouă, iar în surdină se aude o piesă a lui Cohen. În bucătărie, îmbrăcată doar în șorțuleț, iubita tocmai introduce în cuptor o știucă ori un șalău. Desertul cu care se va încheia ziua, după ce mă voi fi înfruptat din pulpele ei... Simplu, nu? Simplu pe naiba. A fost nevoie să treacă ani buni să înțeleg că mereu se întâmplă ceva: ba se ia apa, ba mi s-au gătat țigările, ba la alimentarea din colț nu aveau Zaraza ori Jidvei, ba nu mai apăruse demult o carte nouă de Makine ori Steinbeck, ba nu știam pe unde s-a rătăcit șorțulețul, ba știuca sau șalăul s-a ars, ba nu găseam caseta cu Cohen. Iar când toate acestea se puneau cap la cap, ghici ce mai lipsea? Nici de-al naibii nu se întâmpla să ploaie...

* * *

Buțuțui chicotește și, în cele din urmă, nu se poate abține:

- Și chiar ai mușcat-o de pulpe?, întreabă neîncrezător.

Mă pufnește și pe mine râsul. Îmi dau seama că nu cu tine vorbeam, ci cu Buțuțui, Șoni, Maiorul și, colac peste pupăză, nevasta lui Șoni, Ildiko. Habar n-am de

unde, cum și când o apărut și ea. Oricum încerc să evit să o studiez prea mult. N-aș vrea să-mi rămână întipărită în minte albeața de pe ochiul ei stâng ori cei doi dinți care i-au mai rămas de serviciu. Soarbe din sticla de pălincă în același timp și cu același spor ca și bărbat-su, și e la fel de taciturnă ca și el.

- Da, până la sânge, iar ea a țipat de plăcere..., plusez, distrându-mă de ochii mari pe care îi face Buțuțui, în timp ce Maiorul zâmbește cu subînțeleș. Habar nu are, asta e sigur, cine e Makine, Steinbeck ori Cohen. Dar de visat, o visat și el la viața lui. Mă întreb ce ar fi ajuns dacă s-ar fi născut în alt loc. Nu are nevoie de prea multe amănunte ori clarificări pentru a înțelege un lucru.

Reportajul s-a dus naibii, ca și ora de tipar. Probabil că ziarul e deja în tipografie. Mă pufnește râsul când mă gândesc la nervii redactorului șef. Nu numai că n-a primit materialul, dar nici nu mă poate suna să-și descarce nervii, pentru că între râpele unde am ajuns, telefonია mobilă n-are niciun spor. Oricum, preventiv, pentru ca nu cumva, prin cine știe ce conexiune galactică, să se stabilească legătura, am închis telefonul.

Soarele a apus de ceva vreme, fânul lui Șoni era de mult pe brazdă, iar acum eram înghesuiți în jurul unei gropi săpate de Maiorul, în care mocnea focul alimentat periodic de nevasta lui Șoni. De altfel, ăsta era și rolul ei în toată povestea, să prepare o jumătate de berbec pe jar. Maiorul a lăudat-o, a zis că nime' nu știe să facă berbecul pe jar mai bine decât ea, dar nu mi-am dat seama dacă într-adevăr vorbea serios, ori doar încerca, din lene sau lehamite, să o convingă să-și asume rolul de bucătăreasă.

Din pet-ul de un litru și jumătate de pălincă, mai rămăsese mai puțin de jumătate plin. Deși, pălincă era cam mult spus pentru zeama aceea roșiatică, cu un incredibil gust de haine nespălate. Era mai degrabă un fel de vodcă de prune, nu țuică sau pălincă. N-am reușit să iau mai mult de două guri din ciudățenia respectivă, dar am recuperat cu bere.

- No, domnișor, io nu mai înțeleg nimic. La coasă ai putut să ții pasul, da la beut, ba! Îmi îndeasă aproape cu furie pet-ul cu pălincă în mână. În întuneric, ochii îi sclipesc. Și stă cu spatele la foc... Simt că undeva, înlăuntru lui, clocotește ceva. Mai iau o gură de pălincă și sting repede cu bere. Poate ăsta e momentul să-l fac să povestească despre holoangăni. Îi întind băutura, din care trage o dușcă, după care, într-adevăr începe să povestească.

- Și pe aici or visat oamenii cândva. Dar asta era demult, pe când io eram mai tânăr ca tine. Pe când m-am întors din război. Am fost și io îndrăgostit de o fată cu nume de prințesă, Elena, cea pentru care ne-o povestit învățătorul c-o fost mare bătălie între greci. Blondă era și Elena mea. Și cu ochii verzi. Era din Abrud. Fiica învățătorului de altfel. O căutau flăcăii de pe Corna, dar și cei din Câmpeni, ba și din Gârda tot venea unul pe la ușa ei, până l-am pălit într-o seară, să nu se mai dea la femeia altuia. Încă nu veniseră comuniștii la putere și trăgeam nădejde că o fi bine. Aveam și io mina mea și gaterul meu. Nu era cea mai bogată vână de pe văile astea, dar avea suficient aur să ajungă și la nepoții nepoților mei. N-o durat decât vreo doi ani fericirea, că ne-or luat apoi totul. Nu numai pământul și aurul, ci și viața. Pe care ne-om împotrivit, ne-or dus la Aiud. Fără judecător și fără procuror. După bunul plac al comisarului. Eu am trecut peste asta, că-s din alt aluat, da' nu toți or putut să reziste. Pe Elena a vrut-o comisarul de fapt, nu aurul și nici pe mine. Da' ea l-a scuipat în față. Dacă n-o făcea, poate mai era și acu' în viață... Și tu vii acuma să povestești despre visuri cu mașini și femei...

Nu era nici un pic de ură sau de supărare în vocea Maiorului. Nici măcar resemnare. Doar liniște. O liniște întreruptă doar de pocniturile lemnelor de brad pe care muierea lui Șoni le punea pe foc...

* * *

... berbecul s-a făcut scrum. Am încercat să dăm la o parte crusta arsă, dar sub ea, carnea era vie. N-avea nicio treabă Ildiko cu pregătitul unui berbec pe jar. Pălınca s-a gătat și și sticlele de bere. Buțuții a început să cânte o doină cu versuri deochiate. Maiorul n-a mai zis nimic. A rămas prăbușit, pe spate, cu ochii la stele. Ildiko a căzut lângă foc și a început să sforăie. Șoni a hotărât să răzbune nepriceperea neveste-sii. A dat fuga în sat și, Dumnezeu știe de unde, că ei nu aveau găini, s-a întors cu un cocoș. I-a făcut felul și l-a ciupelit cu cărbuni. Apoi l-a pus pe jar. El a reușit să mănânce. Și și Buțuții. Am încercat și eu, da n-am reușit să dau carnea jos de pe oase. O fi fost și ăsta tatăl tuturor cocoșilor din Roșia.

Încetul cu încetul, stelele au dispărut. Munții Roșiei au rămas însă acoperiți de ceață. Cocoșii, cei care au scăpat de Șoni, au început să dea deșteptarea. M-am tras mai aproape de jar, am strâns geaca pe mine și am adormit. Menelau și Paris au început să se războiască sub pleoape. Dar astea sunt vise pe care nu ni le mai amintim dimineța...

„Stuck In A Moment You”

Asta am învățat la școală – că zeii au murit. Că, de fapt, ei nici măcar n-au trăit vreodată altfel decât în imaginația oamenilor. De parcă asta ar fi important de stabilit – dacă zeii au avut ori ba consistență fizică.

Oricum, eforturile dascălilor noștri s-au dovedit zadarnice. Degeaba s-au chinuit să-i desființeze pe olimpieni. Nu ne interesau pe noi, atunci, miturile și legendele Olimpului. Erau povești deja trecute. Fumate. Nu ne convingeau prea mult niște moșnegi cu bărbi care și-au făcut veacul în alte timpuri. Și nici isprăvile lor amoroase nu ne încântau prea mult. Păreau prea chinuite, prea lipsite de sens. Auzi, să te transformi în ploaie, în lebădă ori în bou, ca să cucerești grațiile unei femei! Stupid! Mai degrabă aveam nevoie de niște zei vii, palpabili la o adică. Virili. Plini de viață. Și, fără să ne chinuim prea mult, i-am găsit pe stadioane. Fotbaliștii au devenit eroii pe care îi căutam. Ei ne reprezentau și pe mâna lor ne-am lăsat. Timpul se măsoara între o duminică și alta, de la un meci la altul. Dacă echipa favorită câștiga, vreme de o săptămână nimic din ceea ce s-ar fi întâmplat nu ne-ar fi putut afecta. Dacă pierdeau, măsuram minutele și secundele până la meciul următor ori până la revanșă.

Pe atunci, majoritatea erau împărțiți între Steaua și Dinamo. Erau însă două echipe oficiale. Creații ale sistemului și, chiar dacă pe atunci nu conștientizam de ce, visceral aveam o antipatie față de ele. Erau primele semne ale revoltei împotriva autorității impuse cu forța. Dar și de asta aveam să-mi dau seama doar mai târziu. Mă rog, aș mai fi putut să țin cu Universitatea Craiova ori Poli Timișoara, dar, printr-o minune, mi-am găsit eroii mult mai aproape de casă. La 20 de kilometri de Deva, la Hunedoara, sub furnale, la lumina unui bec împrumutat de la magazie, Lucescu a strâns în jurul lui niște puști pe care i-a hrănit cu poveștile despre Gualdalajara ori Wembley. Despre Pele și Bobby Moore și Robson. Așa am învățat și alfabetul. A venea de la Andone, B de la Botezan, C de la Cojocaru, D de la Dubinciuc și Dumitrache și așa mai departe, la Gabor, la Rednic, Klein, Ioniță, Văetuș, Petcu, Mateuș. Pe atunci, cel care avea să ajungă mai apoi „Il Luce” semna, oficial, „Lucescu Mircea, om al muncii la Combinatul Siderurgic Hunedoara” și habar nu aveam că ajunsese la Corvinul nu atras de salariu ori de ARO pe care i-l punea la dispoziție oțelăria, ci pentru că soția lui, speriată de cutremurul din '77, a vrut să scape de betoanele instabile ale Bucureștiului. În doi ani, dintr-o echipă de Divizia B, Corvinul a ajuns în Europa. Pe plan național, nu prea mai avea adversari. Spulbera Rapidul

cu 9-0 și impusese „norma de la Hunedoara”, de unde nicio echipă nu pleca fără să primească cel puțin trei goluri. Asta chiar dacă era vorba de Steaua, campioana Europei pe atunci...

Anii au trecut. La un moment dat am început și eu să trăiesc printre zei. Mai exact în preajma lor. Am ajuns cronicar sportiv. Miturile au început să se spulbere unul câte unul. „Eroii” s-au dovedit a fi niște imagini trucate. Mulți dintre ei agramați. Implicați în tot felul de jocuri de culise. Impostori. Orgolioși. Chiar și de marea echipă a Corvinului am aflat că se născuse din ambiția unui fost Erou al Muncii Socialiste, care avea fir direct cu Ilie Verdeț, pe care l-a sunat pentru a-l trimite pe Lucescu la Hunedoara. Că, apoi, ani la rând, echipa a fost subvenționată din traficul de arme pe care Securitatea îl făcea cu Siria ori Liban. Așa ajungea Corvinul să joace prin tot felul de orașe arabe unde, în tribune, numărul soldaților cu Kalașnikoave „made in Cugir” la gât îl depășea pe cel al spectatorilor. Și, într-o zi, am renunțat să mai scriu ori să mai comentez fotbalul.

Într-o altă zi m-am răzgândit. În numele copilăriei, te-am invitat la un meci de fotbal. Juca „U” cu Rapid. Dimineața, când te-am sunat să te invit la meci, n-aveam nici cea mai mică speranță că vei accepta. Te-am sunat doar pentru a mă convinge că nu vei răspunde la telefon. Că totul s-a încheiat. Pentru că văzusem recent, într-un serial de duzină, o replică stupidă. „Regula celor patru apeluri”, îi spunea. „Lasă pe cineva să te sune de patru ori și va înțelege că nu vrei să vorbești cu ea”, spunea personajul, un „expert”, conform scenariului, în relații amoroase. N-avea nicio logică replica în discuție, nicio explicație rațională și, probabil, tocmai din acest motiv, mi-a rămas întipărită în minte. Calculasem exact: vineri nu mi-ai răspuns la două mesaje, iar sâmbătă ți-am dat un telefon la care nu a răspuns. Acesta era al 4-lea „apel”... Cum prevăzusem, n-ai răspuns... Uneori, poți fi cinic și cu propria persoană. Acesta era unul dintre acele momente.

N-am avut însă timp să mă gândesc la prea multe lucruri, pentru că m-ai resunat. Ba, mai mult, ai și acceptat invitația la meci. Pe moment, m-am speriat, ca de fiecare dată atunci când ți se îndeplinește o dorință căreia nu i-ai dat nicio șansă de împlinire. Am rămas fără cuvinte și, tot ce am reușit să mai îngaim a fost „bine, atunci vorbim mai târziu”.

M-am înarmat cu arsenalul de rigoare. Un tricou negru și un fular cu însemnele Universității, primit cadou de la un prieten care habar nu avea că eu țineam cu Corvinul. Plus flașnetă pe care o luasem de la Sighișoara. Am ignorat norii care și-au făcut apariția pe cer cu doar câteva minute înainte de a începe partida. Ploaia nu avea cum să-mi strice bucuria! În fond, poate acesta e unul dintre cele mai frumoase momente de pe stadioane: când spectatorii cântă în ploaie, încurajându-și favoriții.

Arena își pierduse însă farmecul din alte vremuri. O imensă ruină, uitată în centrul Clujului, cu gardurile și gradenele rupte, gata să se prăbușească dintr-un moment în altul. De altfel, pentru a fi omologată pentru prima ligă, organizatorii au interzis accesul pe mai bine de jumătate din locurile din tribună. Microbiștii se adunaseră la peluză și de acolo își lansau cântecele și încurajările. Locurile rămase neocupate, îi copleșeau însă. Totul părea desprins dintr-un film a cărui acțiune e plasată după încheierea celui de-al III-lea război mondial. Aveai sentimentul că supraviețuitorii, niște zombi ciudați, s-ar fi adunat pentru a celebra un ritual din vremuri apuse. Un ritual trist însă, care nu reușea să acopere golul din tribune și din sufletul lor. Parcă era o farsă. O păcăleală. O amăgire. Nici urmă de energie. De entuziasm.

Am încercat să-mi ascund dezamăgirea, povestindu-ți despre copilăria în care cântam în ploaie pe stadioane. Dar totul suna fals. De altfel, am și împrumutat o umbrelă de la un prieten care avea loc în partea acoperită a tribunei. Nu avea sens să mă prefac. Nu mai eram în stare să cânt în ploaie. Și, de parcă n-ar fi fost de ajuns, nu vedeam bine decât jumătate de teren. Și meciul se juca în cealaltă jumătate. Special pentru a-mi face în ciudă, clujenii se încăpățâneau al naibii să nu treacă de propria jumătate de teren.

Și pentru a pune capac, umbrela s-a dovedit a nu ajuta cu nimic. Ploaia ne-a ajuns până la piele. Ne-am apropiat, ne-am lipit umerii. În dreapta, simțeam fierbințeala trupului tău. Am început să tremur, dar habar nu aveam dacă din cauza ploii, ori a apropierii. Aș fi vrut să te iau în brațe, să te apăr de stropii reci. N-am fost în stare să o fac. Ar fi fost o îmbrățișare mai tristă decât aș fi putut suporta...

... n-am rezistat nici măcar până la pauză. Prin minutul 30 am plecat. Ai refuzat oferta unui ceai fierbinte. Oricum nu ar mai fi salvat nimic. Te-am lăsat acasă.

Mi-am dat seama atunci că eroii trebuie lăsați să-și trăiască viața doar în amintirile copilăriei. Mai târziu, nu-ți mai sunt de niciun ajutor, doar te încurcă. De fapt, s-ar putea ca dascălii să fi avut dreptate – zeii au murit de mult.

* * *

M-am trezit în iarba umezită de roua dimineții. Tremuram. Focul se stinsese. Maiorului, lui Buțuțui, lui Șoni și neveste-sii nu părea să le pese. Continuau să doarmă. Mai abitir decât toți, sforăia nevasta lui Șoni. Horcăiturile ei se răspândeau peste întreaga vale a Roșiei. Urcau Călnicul și Cetățuia și se spărgeau pe pietrele Vădoaiei și ale Orlii

Și la Roșia am venit tot în căutarea eroilor. Și peste ce am dat? Un bătrân fără dinți, apăsător încă de iubirea pierdută în urmă cu mai bine de jumătate de veac. Niște acoliți care îi cântau în strună, dar care nu puteau duce o propoziție ori o idee la bun sfârșit. Nici măcar un berbec ori un cocoș pe jar nu sunt în stare să frigă... Niște săteni loviți de silicoză și de visurile de îmbogățire care i-au împins către munții de aur... Ar fi putut și ei să cânte în galeria Universității. În marele cor al cauzelor pierdute...

Măcar țuica de n-ar fi avut gust de spălătură de vase...

(...)

”Sweetest Thing”

... în Roșia m-am întors după 6 ani. Parcă plecasem de o zi. Aceeași apă otrăvită de oxizii de siliciu m-a întâmpinat. Aceleași prime case albe, desprinse parcă din pliantele publicitare ale agențiilor de turism. Dar astea erau doar prima impresie. Pe măsură ce treceam pe ulița satului, urmele războiului se vedeau din ce în ce mai clar. Unele case începeau să se hâie. Cei care au rămas spun că și de asta ar fi vinovați cei de la Companie. Că, în miez de noapte, deodată cu lotrii, își trimit oamenii să umble la structura de rezistență a caselor pe care au apucat să le cumpere. De aceea, nici nu e de mirare că, una după alta, se prăvălesc. Acum par niște uriașe mușuroaie de lut, șindrilă și lemne putrezite. Printre ruine, se vede câte o placă, ca un fel de ștampilă, de pecete a luptei

care continuă și acum, pe care scrie, cu galben pe albastru: „Proprietate Roșia Montană Gold Corporation”. Halal proprietate... Dar și asta e tot o strategie a Companiei... Se bazează probabil că aspectul deprimant, de cimitir în devenire, îi va demoraliza pe cei care se încăpățânează să nu le vândă proprietățile... Lângă mormanele părăsite, rezistă însă alte case care, la rândul lor, au alte plăcuțe, pe care scrie, alb pe negru: „Această proprietate nu este de vânzare”.

S-au întâmplat multe de atunci. De data aceasta am încercat să-mi fac munca jurnalistică mult mai detașat. Așa am aflat despre prieteni de-o viață care au devenit dușmani peste noapte. De familii destrămate pentru că unul dintre soți vroia să vândă, iar celălalt se opunea. Despre o femeie care s-a sinucis după ce și-a vândut casa și s-a mutat la bloc, în Câmpeni, unde nu a rezistat. Despre o altă bătrână care, după ce a vândut, s-a întors după un an pentru a locui într-un grajd care-i mai rămăsese. Despre copii care au vândut proprietățile părinților. Despre spitalul de nebuni din Alba, care e plin ochi cu săteni din Roșia. De mulți dintre cei care au plecat însă nu mai știe nimeni nimic. Parcă i-a înghițit pământul.

Cu riscul de a fi amendat pentru încălcarea proprietății, am intrat într-una dintre acele case dărăpănate. Aș fi vrut să nu o fi făcut. Pe unul dintre pereți mai atârna încă „albumul” de familie. Acele eterne fotografii de la absolvirea liceului, de la nuntă, cu nașii, cu copiii. Pe sobă rămăsese o oală cu smalțul crăpat, iar pe masă, răsturnată, o vază din care se răsfirau trei fire de trandafiri artificiali. Citisem în relatările de după tragedia de la New Orleans, că singurele lucruri pe care cei care fugeau din fața furiei uraganului apucau să le ia erau fotografiile și albumele de familie. Acele amintiri erau tot ceea ce le mai rămânea, tot ceea ce merita cu adevărat salvat. Asta erau ei. Ceea ce își aminteau.

M-am cutremurat. Oare ce urgie i-a amenințat pe cei care au plecat din Roșia de nici măcar fotografiile de familie nu au apucat să le ia? De ce, atunci când au plecat, au vrut să lase în urmă tot, orice dovadă legată de fosta lor viață de la Roșia?

Tensiunea o simți și pe uliță ori în cârciumi. N-apuci să pui nicio întrebare înainte de a trebui să răspunzi la rândul tău. „Ești pro sau contra?”, și în funcție de ceea ce spui poți să afli informațiile pe care le dorești. Tonul e mult mai categoric însă. Răspunsul trebuie să fie clar, să fii poziționat din start într-o tabără sau alta. La Roșia nu mai există neutralitate. Nu mai există griuri ori nuanțe. Cei care vin aici trebuie să-și asume din start opțiunea. Pro sau contra.

Printr-o ciudată inversiune, să fii „contra” e bine, „pro” sunt trădătorii, cei care au vândut ori vor să vândă.

Dar lasă, că nici Companiei nu-i merge bine. Opoziția celor care se opun proiectului i-a adus în pragul falimentului. Amânarea la nesfârșit a începerii exploataării, a făcut ca acțiunile lor la Bursă să scadă în mod repetat. În încercarea disperată de a salva situația, au fost nevoiți să dea afară mai bine de jumătate dintre angajați. Asta le-a mai acordat câteva luni de amânare. Dar, după o scurtă perioadă de stagnare, prețul acțiunilor a reînceput să scadă. Mai au puțin și o acțiune a Companie, va fi cotate cu mai puțin de un punct. Ceea ce înseamnă delistarea de pe bursă. Adică falimentul.

Oricum, între timp, Roșia a ajuns cunoscută în țară. Și nu numai. Anual, cei care se opun organizează aici un mare festival de muzică, de film, de teatru și literatură. Câteva mii de tineri vin aici în fiecare vară pentru câteva zile pentru a-și asculta formațiile preferate. De rock, punk, alternativ, electronic, goa, folk sau jazz. Cei mai mulți dintre ei vin doar pentru distracție. Se îmbată criță, iar dimineața îi găsește dormind în iarba din fața scenei. Pe unii dintre ei îi ridică jandarmii și îi cară până la ieșirea din Roșia. Dar asta are deja o mai mică importanță. Când pleacă ei duc cu ei mai departe poveștile Roșiei. Asta i-a convins și pe politicieni că aici ar fi rost de niscaiva voturi. De aceea, pe perioada festivalului, îi vezi cum roiesc pe platou, însoțiți de un stol de jurnaliști. Parcă sunt niște albinuțe în jurul măcii. Deși, cel în jurul căruia se foiesc e mai degrabă un trântor decât o matcă. Pentru a fi simpatic, ditamai președintele Camerei Deputaților nu s-a sfiit să execute o săritură în fân. Cu siguranță asta îi va mai aduce câteva sute de voturi în plus. Poate chiar câteva mii.

Ba până și o laureată Oscar, Vanessa Redgrave, a ajuns la Roșia Montană. Culmea, după ce a venit în România pe banii Companiei. Între timp, a devenit și ea proprietară la Roșia a unui metru pătrat de pământ. De acum și cu ea trebuie să lupte Compania.

L-am căutat și pe Maior. La final însă. Mi-era teamă ca nu cumva să nu-l găesc. Să aflu că până la urmă a vândut și el și a plecat. Am ajuns la casa lui. Era în picioare și nicio plăcuță cu „Proprietate Roșia Montană Gold Corporation” nu era atârnată pe ea. Maiorul nu era acasă însă. Un vecin mi-a explicat că de ani buni nu mai locuiește nimeni acolo. „Și cine e acum proprietarul casei?”. Vecinul a ridicat neputincios din umeri. Îl întreb de Maior. „Apoi era un om

ciudat. Niciodată n-am înțeles ce e în capul lui”. Nu știa nimic despre soarta lui. Am mai întreat și alți vecini. Aceleași răspunsuri. Maiorul pur și simplu dispăruse. Nimeni nu putea spune dacă a murit ori ba, dacă și-a vândut sau nu casa. Iar întrebările mele, se vedea bine, îi agasau pe vecini. Un straniu sentiment de culpabilitate li-l puteam citi în ochi. În fond și aveau de ce. Atâția ani nu și-au pus măcar problema unde le-a dispărut vecinul. Și acu vine și jurnalistul ăsta să-i ia la întrebări.... Am încercat să dau de Buțuțui și de Șoni. Ei vânduseră însă. Asta era sigur. Și plecaseră. Cam în aceeași perioadă în care Maiorul fusese văzut ultima oară. Mă întreb dacă Buțuțui se mai uită la emisiunile lui Cătălin Ștefănescu. Dacă a reușit, până la urmă, să înțeleagă ceva din ele. Ori dacă nevasta lui Șoni a rămas la fel de nepricepută la prăjitul unui berbec pe jar. Cu siguranță că da. Deși, pe unde a ajuns, nu cred că mai are unde ori pe cine să-și testeze „talentele” culinare. Nu că aș fi vrut să-i caut, mai mult din curiozitate, am încercat să aflu unde s-au mutat. Aceleași nedumeriri și reticențe. Apoi am realizat că despre cei mai mulți care plecau din Roșia, sătenii rămași nu mai știau ceva. Nu păstrau legătura cu cei rămași și nici aceștia din urmă nu se interesau de soarta lor. De parcă n-ar mai fi avut niciodată nimic de împărțit. Cei care plecau erau buni plecați. În sat nu mai ajungeau decât veștile despre cei care au murit, s-au spânzurat ori au ajuns la „nebuni”, la Alba... Doar moartea sau nebunia celor care s-au dus mai este o informație relevantă pentru roșieni.

* * *

Și acum trebuie să-mi iau „La revedere”. Să-ți mulțumesc că m-ai ascultat până la final. Probabil că cei cărora le-am promis la început o poveste care nu va fi tristă se vor simți înșelați, când vor afla că ne-am despărțit. N-au de ce să fie supărați. Despărțirile nu sunt triste. O să le spun că tocmai mi-ai trimis un mesaj pe Facebook. Mă întrebi de adresă, n-o mai ții minte. Ești pe Valea Loarei, în concediu. ”Încă două zile mai stau pe Valea Loarei. Apoi plec la Paris. Totul e foarte frumos. Cred că e cel mai frumos concediu pe care l-am avut”, îmi scrii lapidar. ”Mă bucur pentru tine!”, îți răspund. Apoi rămân să mă uit peste fotografiile pe care le-ai adăugat la profil cu excursiile din vara asta.

Poate, într-o zi, o să primesc o vedere de la tine.

Despre iubire.
O poveste in patru acte cu Leonard.
Cohen si Doroftei

Într-o zi am scris o poezie pentru o fată frumoasă. În altă zi am terminat o carte. Într-o zi Leonard Doroftei a băut un pahar de apă în plus. Și dacă toate acestea nu s-ar fi întâmplat, în altă zi, după 18 ani de la ziua în care am scris poezia, nu l-aș fi ascultat live pe Leonard Cohen. Ciudată e iubirea asta. Sunteți curioși?

Actul 1. Într-o zi am scris o poezie

Într-o zi, eram prin clasa a XI-a, m-am îndrăgostit de o boboacă dintr-a IX-a. În ciuda a ceea ce-și închipuie unii citind ce scriu, sunt o persoană timidă. Uneori îmi ia și câte o săptămână până îmi fac curaj să invit o fată în oraș, iar până când îi și spun ceea ce simt... Și atunci mi-am amintit că în școala primară, doamna învățătoare mă lăuda pentru textele și poeziile pe care le scriam la orele de compunere.

“În secret”, de fapt cu intenția clară de a se afla, am deschis primul caiet de versuri. Se înțelege, un prieten “bun”, chipurile pentru a mă ajuta, s-a oferit să-i dezvăluie “secretul” lui Ane Maria, fata căreia îi erau adresate poeziile. Mi-am dat seama, mai apoi, că, de fapt, prietenul în discuție se folosise de versurile mele pentru a avea el un pretext să intre în vorbă cu Ane. Mă rog, nu i-a ieșit nici lui, iar mie cu atât mai puțin. Ane s-a împrietenit cu fiul unuia care se ocupa cu importul de mașini second-hand. Dar eu am continuat să scriu. Poezie și proză.

Actul 2. Într-o zi am terminat o carte

Într-o seară de vară (au trecut ceva ani de atunci) am nimerit în grădina unei case de pe Moșilor. La o masă vreo cinci hândrălai, unul mai interesant decât altul, își umflau penele în jurul unei suave domnișoare blonde, încercând să-i intre în grații. Când am ajuns, le-am simțit privirea odihnindu-se pe jugulara mea, pe care ar fi fost gata să o sfâșie în bucăți de supărare că a mai apărut un pretendent.

Mi-am cântărit șansele, în condițiile în care, evident ceilalți lucrau “în echipă” și aveau deja un avantaj. Mă gândeam să mă rezum doar la a face cunoștință și să-mi păstrez atacul pentru un moment ulterior, mai favorabil.

N-am apucat să schițez vreo intenție. Iza (cum aveam mai târziu să aflu că o cheamă) a deschis poșeta și a scos o carte. Contrariați de gest, pretendenții s-au oprit, așteptând să vadă ce va urma. În liniștea care s-a lăsat, Iza a întors cartea, a privit-o, a ridicat privirea și, arătând cu degetul fotografia de pe ultima copertă, a întrebat, ușor neîncrezătoare, ușor admirativă: “Tu ești ăsta?”.

Da, eu eram “ăla” . Trecuseră mai bine de zece ani de când scrisesem o poezie pentru a intra în grațiile unei boboace.

Actul 3. Într-o zi Leonard Doroftei a băut un pahar de apă în plus

Pe 23 octombrie 2003, “Moșu” Doroftei ar fi trebuit să-și apere titlul mondial la box în compania panamezului Miguel Calist. Nu a mai apucat însă, pentru că nu a reușit să treacă de proba cântarului. Cu puțin timp înainte băuse un pahar de apă la care nu ar fi avut dreptul.

Momentul l-a inspirat pe Dumitru Crudu să scrie piesa “Duelul”. În aprilie 2004, pe când mai exista încă la Cluj Teatrul Imposibil, într-o curte din Piața Unirii (unde ființează acum clubul Fashion), m.chris.nedeea a pus piesa în scenă cu Romul Morușan și Cătălin Herlo în rolurile lui Calist și Doroftei.

După reprezentație, împreună cu Dumitru, Vasile Ernu, Vali Ajder și Vasile G. Dâncu am mers să udăm premiera în Music Pub. La o masă vecină se aflau Iza și prietena ei, Lavinia. Era cam la o săptămână după povestea de pe Moșilor. Au năvălit la masa noastră. Și în viața mea.

Așa am aflat că Iza avea cartea mea de la Lavinia. Iar Lavinia avea cartea de la unul dintre profesorii ei de la Psihologie. O primise pentru a pregăti o temă de seminar despre profilul psihologic al personajului. Personaj pe care îl chema la fel ca pe autor, Mihai Goțiu. Și în loc să pregătească tema pentru seminar, s-a îndrăgostit de autor. Și o angrenase și pe prietena ei în căutarea lui pe străzile și prin cârciumile Clujului.

Dacă ați văzut ”Lucia și sexul”, filmul acela în care o fată se îndrăgostește de un scriitor, îl urmărește și-l agață într-un bar, ei bine să nu vă imaginați că ar fi vorba de ficțiune. Se întâmplă și în realitate. Lavinia văzuse filmul înainte de a ne cunoaște. Eu l-am văzut după.

După ce ne-am despărțit. La mai bine de doi ani și jumătate de la întâlnirea din Music Pub. Pentru că toate lucrurile frumoase au, la un moment dat, un sfârșit.

Actul 4. Într-o zi l-am ascultat live pe Leonard Cohen

Cu Lavinia am rămas, însă, prieten. Din când în când ne mai întâlnim, din când în când mai povestim, mai bem o bere și, o dată pe an, prin august, aniversăm... despărțirea. Și au mai trecut 3 ani.

Într-o vineri seara, pe 4 septembrie, pe la ora 20.30 Lavinia m-a sunat. Lung. Lung. De obicei dă apel și eu o resun. Ciudat, de data asta a lăsat telefonul să sune. Altfel, cel mai probabil, aș fi resunat a doua zi, pentru că în acea vineri seară mai aveam încă destule pagini de terminat din ”Viața Clujeanului”, care trebuia să intre la tipar.

Așadar am răspuns. La capătul celălalt l-am auzit pe... Leonard Cohen. Live. La București. Lavinia era acolo și și-a amintit că Leonard Cohen este unul dintre muzicienii (poetii și scriitorii) mei preferați. N-am făcut niciodată un secret din faptul că în ultima zi de dinaintea sfârșitului lumii aș asculta Leonard Cohen. Nu se anunța sfârșitul lumii, dar timp de 2-3 minute, l-am ”avut” pe Cohen, live, la telefon. Eu eram la Cluj, el la București, dar parcă și eu eram lângă el. Cânta ”In my secret life”...

* * *

Iar nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat dacă Leonard Doroftei n-ar fi băut, într-o zi, un pahar de apă în plus.

Iar între timp m-am apucat să scriu o altă carte. Și în timp ce scriu ascult la radio o știre despre Leonard Doroftei. Fostul campion mondial spune că după aproape șapte ani de la retragere vrea să boxeze din nou într-o gală profesionistă.

Cuprins

Cu țeava, de Paști	3
Ora 20. Telegazet	15
Autostopista clovn cu ochi albaștri	28
Și satirii din ghips zboară, nu-i așa?	31
Morminte în mișcare	33
<i>"Beautiful Day"</i>	33
<i>"Mysterious Way"</i>	36
<i>"Vertigo"</i>	41
<i>"Walk On"</i>	45
<i>"Can't Get Out Of"</i>	49
<i>"In my secret life"</i>	53
<i>„Stuck In A Moment You"</i>	57
<i>"Sweetest Thing"</i>	60
Despre iubire. O poveste in patru acte cu Leonard. Cohen si Doroftei	64